

CSOKVAOMÁNY ÓVODA ÉS KONYHA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2017.

Csokvaomány Óvoda és Konyha
3647. Csokvaomány, Petőfi Sándor út 21.
Intézmény OM – azonosítója: 028771
Szerkesztette: Gálné Juhász Gabriella

Tartalom

BEVEZETŐ.....	1
KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK	2
I. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	3
1. Óvodánk általános adatai:	3
2. Intézményünk rövid története	3
3. Óvodakép.....	4
4. Gyermekkép	5
5. Jövőképünk	5
II. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELTÉTELEI.....	6
1. Személyi feltételek	6
2. Tárgyi feltételek.....	7
III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	8
1. ÉLETREND	8
2. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE.....	9
2.1. Az óvoda és a család kapcsolata	9
2.2. Az óvoda és az iskolák kapcsolata	10
2.3. Az óvoda és a fenntartó kapcsolata.....	10
2.4. Az óvoda egyéb kapcsolatai	10
IV. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS FELADATAI.....	12
1. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	12
1.1. Célunk:	12
1.2. óvodapedagógusaink feladatai:	12
1.3. Sikerkritériumok:.....	14
A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére	14
2. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	15
2.1. Célunk:	15
2.2. óvodapedagógusaink feladatai:	15
2.3. Sikerkritériumok:.....	19
A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére	19
3. ANYANYELVI,- ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS.....	20
3.1. Célunk:	20
3.2. Óvodapedagógusaink feladatai:	21
3.3. Sikerkritériumok:.....	22
A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére	22

V. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJAI, ÉS FELADATAI	23
1. CÉLJAINK.....	23
2. FELADATAINK	23
3. SIKERKRITÉRIUMOK:.....	24
A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére	24
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI.....	25
1. JÁTÉK.....	25
1.1. Célunk	26
1.2. Óvodapedagógusaink feladatai:	26
1.3. Sikerkritériumok:.....	27
A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére	27
2. MOZGÁS	27
2.1. Célunk	28
2.2. Óvodapedagógusaink feladatai:	28
2.3. Sikerkritériumok:.....	29
A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére	29
3. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	29
3.1. Célunk	30
3.2. Óvodapedagógus feladatai:.....	30
3.3. Sikerkritériumok:.....	31
A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére	31
VII. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS, ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	32
1. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	32
1.1.Célunk.....	33
1.2. Óvodapedagógusaink feladatai:	33
1.3. Sikerkritériumok:.....	35
A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére	35
2. NÉPHAGYOMÁNYOK, JELES NAPOK	36
2.1. Célunk	36
2.2. Óvodapedagógusaink feladatai:	36
2.3. Sikerkritériumok:.....	39
A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére	39
3. MESÉLÉS, VERSELÉS.....	39
3.1. Célunk	41

3.2. Óvodapedagógusaink feladatai:	41
3.3. Sikerkritériumok:	42
A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére	42
4. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	42
4.1. Célunk	44
4.2. óvodapedagógusaink feladatai:	44
4.3. Sikerkritériumok:	45
A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére	45
5. VIZUÁLIS FELDOLGOZÁS: RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA, BARKÁCSOLÁS	45
5.1. Célunk	47
5.2. Óvodapedagógusaink feladatai:	47
5.3. Sikerkritériumok:	49
A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére	49
6. TESTNEVELÉS	49
6.1. Célunk:	51
6.2. Óvodapedagógusaink feladatai:	51
6.3. Sikerkritériumok:	52
A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére	52
VIII. TERVEZÉS, PEDAGÓGIAI ADATKEZELÉS, DOKUMENTÁCIÓK ÉS AZOK TERVEZÉSE	53
1. TERVEZÉS	53
2. A TERVEZÉS DOKUMENTÁCIÓJA	54
2.1. Csoportnapló	54
2.2. Fejlődési napló	55
3. ÓVODÁNK SZAKMAI DOKUMENTUMAINAK KAPCSOLATA ÉS EGYMÁSRA ÉPÜLÉSE	55
IX. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	56
1. GYERMEKVÉDELEM	56
1.1. Célunk:	56
1.2. Óvodapedagógusaink feladatai:	56
1.3. Sikerkritériumok:	58
A gyermekvédelmi munka várható eredményei:	58
2. PROGRAM KIEGÉSZÍTÉS AZ INTEGRÁCIÓ- INKLÚZIÓ MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	58
2.1. Az integrált nevelést szabályozó törvények:	58

2.2. A sajátos nevelési igényű gyermek	59
2.3. Az általános elvek sajátos nevelési igényű gyermekek fogadásánál a következőkkel egészülnek ki:	61
2.4. Az óvodai nevelés és fejlesztés elvei a sajátos nevelési igényű gyermekekre vonatkozóan:	61
2.5. Feladatok az inkluzív nevelés megvalósítása érdekében:	63
3. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS ELJÁRÁS	63
3.1. Feladatok:	64
3.2. A gyermek célzott megfigyelésének módszerei:	64
X. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	65

BEVEZETŐ

Változatos tevékenységek biztosításával, a Csokvaomány Óvoda és Konyha olyan közösséget nyújt, amely hagyományaival, ünnepeivel, meleg, elfogadó légkörben a szülőktől távol töltött órákban szeretetteljes otthont kíván biztosítani a gyermekek számára. Erről ad átfogó képet Pedagógiai Programunk.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC törvény 26§ (1), alapján az Óvodai Pedagógiai Program az óvoda alapidokumentuma.

Fokmérő, amelyhez a fenntartó igazítja elvárásait, értékeléseit, fejlesztési támogatásait.

Tájékoztató, amelyből az óvoda igénybevevője, a szülő megtudja, milyen értékeket közvetít az óvoda, s milyen fejlődési szintre kívánja juttatni óvodásait.

Tájékoztatót nyújt az óvoda nevelési filozófiájáról, gyakorlatáról, tárgyi, személyi helyzetéről, valamint egyéb szolgáltatásairól.

Pedagógiai Programunk nevelési intézményünk tükörképe. A pedagógiai program biztosítja az egységes pedagógiai nézeteket és értékrendet, a pedagógusok módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermekek érdekének védelmében tartalmaz.

A Pedagógiai Programot szabályozó törvények:

- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramja;
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvéről,
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről,
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről, és a gyámügyi igazgatásról és módosításai

KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

Hisszük és valljuk, hogy az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére irányul, ahol minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhet színvonalas nevelésben.

Intézményünkben a gyermekek egyéni szeretetigényének kiszolgálását szem előtt tartva végezzük munkánkat.

Valljuk, hogy a gyermeknek joga van a megértésre, elismerésre, képességei kifejlesztésére, aminek alapja a feltétel nélküli szeretet, a bizalom és a tisztelet.

Óvodánk elsősorban a gyermekek igényeinek kíván megfelelni és mindenekfelett álló érdekeiket szolgálni.

Az óvodai nevelés általános alapelvein túl fontosnak tartjuk a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó fejlesztés lehetőségeinek felismerését és elősegítését, egyidejűleg a hátrányos helyzetű gyermekek differenciált nevelésével, a másság elfogadását és a szocializáció fejlődésének elősegítését.

Hisszük, hogy az óvodai nevelés alapértékei a családdal történő együttműködésben őrizhetők meg. Munkánkat a családi nevelés értékeire, valamint kiegészítésére alapozzuk, hogy gyermekeink önálló gondolkodású, kreatív, a társas viselkedési normák betartására képes, az iskolába lépésre nyitott személyiséggé váljanak.

A gyermekek érdekeit és jogait, valamint az intézmény működését érintő törvényi szabályozást mindenkor figyelembe véve óvodánk elkötelezi magát minden belső és külső tevékenységében, hogy partnerei igényeit minél teljesebb körben törekszik kielégíteni, rugalmasan alkalmazkodva az intézményünket érintő változásokhoz.

Szolgáltatásunk minőségének fejlesztése minden dolgozónk személyes felelőssége.

A munkatársak képzésével és önképzési igényük fejlesztésével kívánjuk biztosítani a minőségi munkát.

A szép felfedeztetését, a jó megtapasztalását, az igaz megismerését sokféle és változatos tevékenységek biztosításával és pozitív mintaadással kívánjuk elérni. Ezért törekszünk óvodai közösségünk tagjaiként egymás tiszteletére, a pozitívumok elismerésére, a csapatmunka és együttműködés kialakítására és fejlesztésére, az őszinte kommunikáció megvalósítására a közösen kidolgozott célok elérésének érdekében, hiszen amilyen a nevelő, olyan a gyermekcsoport!

Mottónk :

„Tárd ki szíved, mint kis patak,
hogy átsugározhasalak.
Tárd ki szíved, kedves gyermekem,
jöjj, hogy egy fény lehess velem.”
/Christian Morgenstern

I. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

1. ÓVODÁNK ÁLTALÁNOS ADATAI:

1. Költségvetési szerv neve: Csokvaomány Óvoda és Konyha
2. Székhelye: 3647 Csokvaomány, Petőfi út 21.
3. Telefonszáma: 48/439-081
4. Alapító, fenntartó szerv neve: Csokvaomány Községi Önkormányzat
3647 Csokvaomány, Széchenyi út 1.
5. Törzskönyvi azonosító szám: 636139
6. OM azonosító: 028771
7. Az intézmény alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:
Óvodai nevelés
Szociális étkeztetés
8. Az óvoda csoport száma: 2 csoport
9. Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám: 50 fő
10. Az Alapító okirat 2017. augusztus 30-án lépett hatályba

2. INTÉZMÉNYÜNK RÖVID TÖRTÉNETE

A Csokvaomány Óvoda épülete 1975-ben épült.

Az eredeti tervek szerint egy csoportos óvodának készült, a tervet azonban módosították, mert a gyermeklétszám meghaladta a 25 főt, így a szolgálati lakásból is csoportszoba került kialakításra, a hozzá kapcsolódó mosdóhelyiséggel. Az intézmény a környező településekről is fogadott gyermekeket (Sáta, Nekézseny, Lénárddaróc, Tólápa).

Az eltelt időszak alatt az óvoda a szükséges korszerűsítési és felújítási munkálatokon esett át. 1993-ban azonban konyhája megszűnt, melegítő konyhaként üzemelt tovább. A munkahelyek megszűnésével megindult a településről az elvándorlás, ezzel egyenes arányban a gyermek létszám is csökkeni kezdett.

2005. szeptember 1-től a szomszédos községgel, Lénárddaróccal, a települések önkormányzatai intézmény fenntartó társulást hoztak létre,- amely a Lénárddaróc tagóvoda 2009. november 1-ei, jogutódlással való megszüntetése után - 2013. októberében megszűnt. Óvodánk időközben egy csoporttal folytatta működését. A feladatellátást ekkor 2 fő óvodapedagógus, 1 fő dajka és 1 fő konyhai alkalmazott biztosította.

Időközben a gyermek létszám újra emelkedni kezdett, ezért a Csokvaomány Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2012.augusztus 23.-án a 49/2012.(VIII:23.) Ökh. számú határozatával 25 főről 33 főre emelte a maximálisan felvehető gyermek létszámot, amelynek következtében a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletben meghatározott 2 m² / fő alapterületnek

csoportszobánk, öltözőnk és mosdónk mérete nem felelt meg. A gyermekek mindenk felett álló érdekében ezért rugalmasan alkalmazkodtunk a változáshoz és a gyermekek óvodánkban töltött idejének nagy részében csoportbontásban végeztük védő-óvó, fejlesztő nevelőmunkánkat. Munkaszervezésünket segítette, hogy 2016. február 1-től óvodapedagógus létszámunk 3 főre emelkedett a szakirányú végzettséggel rendelkező közoktatási vezető alkalmazásával az intézményben.

2017. szeptemberétől intézményünk két csoporttal működik tovább, így a felvehető gyermekek létszáma 50 főre emelkedett. Fenntartói és szülői indítványra két részben osztott csoportban szervezzük pedagógiai tevékenységünket.

A gyermekek Csokvaományról és Tólápáról, vegyes szociokulturális háttérrel érkeznek óvodánkba. Lakókörzetünkben igen magas a szociokulturálisan hátrányos helyzetben nevelkedő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma. Mindezek a tényezők szükségessé teszik a hátrányos helyzet kompenzálását és az esélyegyenlőség megteremtését. Ennek ismeretében folyamatosan keressük a lehetőségeket, hogy nevelő munkánk minél hatékonyabb és rugalmasabb legyen.

Pedagógiai Programunk a Tevékenységközpontú Nevelési Program szemléletére épülő saját program, amelyben jelentős hangsúlyt kapnak óvodánk helyi sajátosságai.

Az intézmény telephelyén élelmezésvezető irányításával látjuk el a szociális étkeztetés feladatait.

3. ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A Csokvaomány Óvoda és Konyha szakmailag önálló köznevelési intézmény, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig, ahol fő cél a gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, a teljes gyermeki személyiség fejlesztése.

Az életre való felkészítés a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül történik. Ezért inger gazdag, élményekkel teli óvodai életet igyekszünk biztosítani a gyermekek számára, ahol barátságos, családias, tevékenységre ösztönző légkörben választhatnak a tevékenységek, feladatmegoldások, technikák és az ismeretek mélységének tekintetében. Alapelveink megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkör megteremtéséről, a szociális, testi és az értelmi képességek egyéni és életkor- specifikus alakításáról. Biztosítjuk a gyermekközösségben végezhető sokszínű tevékenységeket, az ezekhez szükséges személyi- és tárgyi feltételeket, és a mással nem helyettesíthető játék feltételeit.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere biztosítja a legmegfelelőbb feltételeket a hátrányok csökkentéséhez, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételét.

Intézményünk szorosan együttműködik a különálló nevelési színterekkel (család, iskola), és miközben teljesíti óvó-védő, nevelő, személyiségfejlesztő és szociális funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Óvodánk a szülőket partneri kapcsolatban, folyamatosan bevonja az óvodai nevelésbe, amelynek lényege, az összehangolt, gyermeki érdeket előtérbe helyező, kölcsönös tájékoztatáson alapuló együttnevelés.

Óvodai nevelésünk alapelvei:

- személyes tapasztalatszerzés és a gyermeki öntevékenység elve,
- gyermeki jogok és szabadság tiszteletben tartásának elve,
- életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve,
- komplexitás elve,
- következetesség elve,
- rendszeresség és fokozatosság elve,
- felelősség elve,
- a kölcsönös bizalom elve,
- hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve,
- innovatív pedagógiai törekvések érvényesítésének elve a gyermekek érdekében.

4. GYERMEKKÉP

„Keresem minden gyermek titkát, és kérdezem: hogyan segíthetnék abban, hogy Önmaga lehessen.”
(Janese Korczak)

Programunk gyermek és tevékenység központú, az egyéni fejlesztésre, a hátrányok kompenzálására, felzárkóztatásra törekszik. Elsősorban jól szocializált, önmegvalósító, dönteni tudó, választásra képes, individualizált gyermekek nevelését kívánjuk megvalósítani. Elfogadó szemléletünk, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának megerősítésére törekszik, és nem ad helyet semmiféle előítélet megnyilatkozásának.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttese határozza meg.

Óvodánk derűs, családi légkörében felszabadult, kiegyensúlyozott, az élet minden területén egyéni képességeik szerint megfelelni tudó, olyan iskolaérett gyermekek nevelése a cél, akik tudnak nevetni, felfedezni, rácsodálkozni, a nyitottság, őszinteség és a jó kapcsolatteremtő képesség jellemzi őket. Alkalmazkodóak, együttműködőek, önállóak, felszabadultan játszanak, mozognak. Kötődnek a meséhez, zenéhez, az alkotó, alakító tevékenységekhez, szeretik és óvják a természet kincseit.

Az óvoda pedagógusainak befogadó, értékátadó nevelésével kiépül bennük az empátia, a bizalom, a szeretet, az egymás megbecsülésének értékszemlélete.

5. JÖVŐKÉPÜNK

Szeretnénk, ha óvodánk a megértés, az egymás iránti türelem, elfogadás, szeretet, a biztonságot és vidámságot adó béke szigete lenne, ahol a gyermekek ottlétük nagy részét örömmel, boldogan, önfeledt játékkal tölthetnék, miközben a spontán és fejlesztő tevékenységek által elérik a következő életszakasz zökkenőmentes kezdetéhez szükséges lelki-testi és értelmi fejlettséget.

II. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELTÉTELEI

1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodapedagógus felelőssége és kötelessége az óvodában folyó nevelőmunka magas színvonalú ellátása. Intézményünk személyi állományának létszáma lehetővé teszi a gyermekek mindenképp felett álló érdekeinek figyelembevételét.

Az óvodapedagógusok személyisége a legmeghatározóbb a gyermekek számára. Jelenlétük a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógusi tevékenységnek, és a pedagógus munkáját segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Pedagóguskép, pedagógusmodell

Az óvodapedagógus, aki a nevelés középpontjában áll, segítő, támogató, befogadó attitűdje modell- és példaértékű a gyermekek számára. Ismeri a csoportjába tartozó gyermekek életkoronként és egyénenként eltérő biológiai, lelki, és szociális szükségleteit. A gyermekek fejlődését nyomon követi, figyelemmel kíséri, erre épül fejlesztőmunkája.

Az óvodánkban hivatását gyakorló óvodapedagógus számára a vállalt feladat egyet kell, hogy jelentsen:

- a különböző szociokulturális helyzetű családokból érkezők iránt megnyilvánuló szeretettel,
- a személyes érzelmi kötődések kialakulásának, és megerősítésének elősegítésével, az ellentétek okainak felderítésével, megoldási eljárásainak megkeresésével,
- a gyermekek adottságaikból eredő másság tiszteletben tartásával és toleranciájával,
- a meglévő, már kialakult képességek, tulajdonságok egyénenként differenciált fejlesztésével,
- az esetleg átlagostól eltérő fejlődési ütemű, vagy kiemelt figyelmet igénylő gyermek képességeinek és problémáinak felismerésével.

Az óvodapedagógus egésznapos nevelőmunkája gyakorlatában kifejezésre juttatja:

- műveltségéből fakadó, cselekedeteiben, megnyilvánulásaiban mérhető intelligenciáját,
- pedagógiai és pszichológiai ismereteken, gyakorlati jártasságon alapuló óvodai szakértelmét,
- a rábízottak fejlődését, fejlesztését elősegítő értékek, normák közvetítését,
- a gyermekekkel kapcsolatos oda - és ráfigyelő, együtt érző, szeretetteljes magatartását,
- kulturális ismereteiből eredő etikus, esztétikus magatartását és viselkedését,
- önmaga továbbfejlesztésének igényét,
- a vele kapcsolatba kerülő személyekkel szemben kifejezésre jutó tiszteletét, probléma- és feladatérzékenységét,

A nevelésben résztvevő szakembereink:

- közoktatási vezető, szakvizsgázott óvodapedagógus: Gálné Juhász Gabriella
- szakvizsgázott szociálpedagógus, óvodapedagógus: Tuza Gáborné
- középfokú óvónői végzettséggel rendelkező óvodapedagógus: Kocsisné Papp Ágnes
- OKJ-s képesítéssel rendelkező dajka: Némethné Bíró Livia
- középfokú végzettséggel és OKJ-s képesítéssel rendelkező dajka: Surjánszki Fanni
- egyéb segítő közfoglalkoztatott: Vargáné Anga Ramóna

Fejlesztő munkánkat az B-A-Z Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ózdi Tagintézményének szakemberei, logopédus, fejlesztőpedagógus, esetenként pszichológus segíti.

Intézményünk tekintetében a Miskolci Pedagógiai Oktatási Központ (POK) biztosítja és koordinálja a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat, valamint gondoskodik a szaktanácsadói hálózat, továbbá a pedagógusok munkájának külső, egységes kritériumok szerinti ellenőrzését szolgáló tanfelügyelői-hálózat hatékony és teljes körű működtetéséről.

2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételekkel. Komfort fokozata elfogadhatónak minősíthető, fejlesztése folyamatosan tervezett.

Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése oly módon lett kialakítva, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel a változó testmértéknek, és biztosítja az egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi a mozgás- és játékgényük kielégítését, és harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül gyermekeinket. Az általuk használt tárgyi felszerelések számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelve van elhelyezve. Az óvoda egyidejűleg alapvető szinten megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget teremt a szülők fogadására is.

A korszerűsítés, felújítás lehetőségei pályázatok és fenntartói források igénybevételével folyamatosan tervezettek.

Két csoportszobánk nagysága biztosítja az egy főre jutó 2 m² - es alapterületet, ahol megtalálhatók a gyermekmértékű bútorok, nyitott polcok, természetsarok, mesesarok, gyermekmértékű eszközök az önellátáshoz. Mindezeket kiegészítik a babaszoba, babakonyha, mozgásos tér, sok játékszer, rajz, és barkácsoló eszköz. Saját készítésű foglalkozási- és játékeszközökkel is gazdagítjuk a csoportszobai játéklehetőségeinket.

Eszközállományunkban megtalálható az egész alakot láttató tükrök, csoportszobáinkban fellelhetők mozgásfejlesztő sportszerek. Felszereltségünk megfelelően ellátott a mozgásos területen. Büszkék vagyunk a pályázaton elnyert változatos mozgáslehetőséget elősegítő udvari játékainkra.

Folyamatosan tervezett intézményünk informatikai, számítástechnikai eszköz ellátottságának biztosítása és az audio-vizuális eszközök korszerűsítése.

III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

1. ÉLETREND

Óvodánkban a gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket. Ezek a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Csoportszervezésünket az életkor határozza meg a partneri igényeknek megfelelően. Részben osztott csoportjainkban a gyermekek felkészítése a következő életszakaszra kis-középső és nagy-középső csoportban történik.

Napirend

Az egymást követő, napi rendszerességgel végzett és időhatárok közé illeszthető tevékenységek sora, amely szolgálja a gyermekek életrendjét és hozzájárul az egészséges fejlődésük biológiai és pszichológiai feltételeinek megteremtéséhez. A napirend kialakítását befolyásolják:

- az intézmény életritmusa és szokásai,
- az intézményben rendelkezésre álló időkeretek
- és a tevékenységek mennyisége, időigénye.

Napirendünket az időkeretek betartása mellett

- a folyamatosság jellemzi - azaz törekszünk a várakozási idők kiküszöbölésére, ill. játékkal való kitöltésére,
- rugalmasság jellemzi - amely lehetővé teszi a váratlan eseményekhez való igazodást anélkül, hogy sürgetés, sietés, kapkodás válna úrrá,
- a két csoport egymáshoz igazodó életritmusa biztosítja a várakozási idők kiküszöbölését,
- valamint biztosítja, hogy minden egyes gyermek életritmusa beleférhessen.
- Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- Közösségformáló napi tevékenységünk a reggeli „beszélgetőkör” (Freinet gyakorlat nyomán), amely előkészíti a napi tevékenységeket is a heti témakörhöz kapcsolódóan.

Heti rend

Heti rendszerességgel végzett, előre tervezett és írásban rögzített program, amely strukturáltan tartalmazza a hét tevékenységeit, foglalkozásait, azaz a heti feladatokat a hét napjainak bontásában.

- Az évszakok által meghatározott külső világ tevékeny megismerésére összpontosító heti rendünk napi szinten kiegészül a művészeti területekkel (mese, vers, ének, zene, gyermektánc, vizuális ábrázolás: rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, barkácsolás), amelyek mintegy keretet adnak változatos, komplex, rendszeresen visszatérő tevékenységeinknek.
- Heti rendünknek is jellemzője a rugalmasság, azaz a gyermekek érdeklődésének és igényeinek megfelelően az egyes heti témák tervezése heti szinten valósul meg, így idejük meg is hosszabbítható, indokolt esetben kihagyható.

- A heti rend tekintetében is fontos elvnek tartjuk a folyamatosságot, ezért az egyes tevékenységek tervezésében az egymásra épülés, az előzményekre alapozás meghatározó szempont.

2. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családokkal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvodánk kapcsolatot tart intézményekkel, amelyek

- az óvodába lépés előtti szociális intézmények,
- az óvodai élet során a pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények
- és az óvodai élet után az iskolák meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvodánk nyitott és kezdeményező.

2.1. AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA

Az óvoda a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek érzelmi, testi- és értelmi fejlődését. A család a biológiai gondozáson túl az elsődleges szocializáció színtere, amely mintául szolgál a megfelelő erkölcsi és társadalmi magatartásformák kialakulásához.

A család és az óvoda kölcsönös együttműködésével, az empátiára épülő jó kapcsolat kialakításával, – figyelembe véve a család elképzeléseit, sajátosságait, szokásait – az óvodapedagógusok szaktudásuk és munkatapasztalatuk alapján, segítséget tudnak nyújtani a gyermekek személyiségfejlődéséhez. Az együttműködés megnyilvánul a kölcsönös bizalomban, a nyílt, őszinte kommunikációban, a család világnézeti nevelésének elfogadásában, a gyermekszeretben.

A kapcsolattartás formái, alkalmai:

- **Családlátogatás:** Az óvodapedagógusok - a gyermek felvétele előtt és szükség szerint egyéb alkalmakkor - a gyermekeket a családi környezetben ismerhetik meg, illetve tájékozódnak a család szokásairól, nevelési elveiről, esetleges problémákról.
- **Szülői értekezletek:** Az óvodát, csoportot, gyermekeket, szülőket, óvodapedagógusokat érintő legfontosabb feladatok, problémák megbeszélésének színtere.
- **Szülős beszoktatás:** Az óvoda lehetőséget biztosít a csoportlátogatásra, hogy a gyermek az egyik szülővel közösen tölthessen el néhány órát az első napokban a gyermek beilleszkedésének megkönnyítése érdekében, illetve a pedagógusokkal, gyermekekkel való megismerkedés céljából.

- **Napi kapcsolattartás:** A gyermekkel kapcsolatban felmerülő legfontosabb problémák megbeszélésének lehetőségét folyamatosan, érkezéskor és távozáskor biztosítjuk, szem előtt tartva, hogy a csoport tevékenységét az nem zavarhatja meg.
- **Fogadóórák:** Az óvodapedagógus vagy szülő kezdeményezésére, személyre szabottan, igény szerint, előre megbeszélt időpontban történik.
- **Ünnepségek, közös kirándulások, programok:** Lehetőség a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás jobb megismerésére.

2.2. AZ ÓVODA ÉS AZ ISKOLÁK KAPCSOLATA

Az iskolakezdés egyaránt fontos esemény a szülőknek, pedagógusoknak és a gyermekeknek. Az eligazodás különösen fontos akkor, amikor az óvodai játékos, gondtalan időszakot felváltja a tanulás, az ismeretek állandó bővítése. Megváltozik a gyermek életformája, egy új, kötelességszerű tevékenység veszi kezdetét. Ennek sikere nagymértékben függ a megfelelő előkészítéstől, a szülők felvilágosításától illetve tájékoztatásától.

Óvodánkból

- Minden szülőhöz eljuttatjuk az iskolák írásos tájékoztatóját az öltözőben elhelyezett faliújságon.
- Az iskola képviselőit rendszeresen meghívjuk rendezvényeinkre, fórumainkra.
- Iskolakezdés előtt elfogadjuk az iskolák meghívóit és meglátogatjuk rendezvényeiket.
- Tájékoztatást adunk a nagycsoport végén a leendő első osztályos nevelőknek, a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, az egyéni bánásmód tapasztalatairól, esetleg a várható alkalmazkodási nehézségekről.
- Iskolakezdés előtt ellátogatunk az iskolák nyíltnapjára, ahol megnézhetjük, hogy hogyan tanulnak volt óvodásaink. (Jókai Mór Összevont ÁMK Szilvásvárad Egri út 8.)

2.3. AZ ÓVODA ÉS A FENNTARTÓ KAPCSOLATA

Kiegyensúlyozott kapcsolatot tartunk fenn a helyi önkormányzattal, amely meghatározza munkánk feltételeit. A törvények, rendeletek egyértelműen megfogalmazzák, hogy a fenntartó milyen ellenőrzési, beszámoltatási kötelezettségeket ró az intézményekre.

- A folyamatos tájékozódás és tájékoztatás a fenntartó felé az óvodavezető feladata.
- Nyitottak vagyunk a települési önkormányzat felé, rendezvényeinkre rendszeresen meghívjuk képviselőit, akik megtisztelnak bennünket a jelenlétükkel. Ilyen alkalmakkor, valamint rendszeres beszámolóink útján megfelelő lehetőséget biztosítunk arra, hogy pontos képet kapjanak intézményünk gyakorlati munkájáról.
- Az önkormányzat és a települési szervezetek által kezdeményezett rendezvényeken az óvoda is rendszeresen képviselteti magát, kis műsort előadva.

2.4. AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI

Kapcsolat egészségügyi szervekkel

Az óvoda nem nélkülözheti a gyermek fejlődéséhez szükséges legkorszerűbb egészségügyi ismereteket, s az ilyen jellegű tanácsadást. Rendszeresen és kölcsönösen együtt kell működni a házi orvossal, védőnővel. A védőnő megszervezi, előkészíti az orvosi vizsgálatokat, oltásokat, szükség szerint elősegíti az óvoda és a család gondozói

munkájának az összhangját. Erre garancia, hogy minden hónap második szerdáján 10 órától 11 óráig intézményünkben végzi feladatait.

A gyermek egészségi állapotának megóvásáért az óvoda vezetője rendszeres kapcsolatot tart fenn:

- Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálattal
- Védőnői szolgálattal
- Orvosi rendelővel

Lehetőségek:

- szűrővizsgálat, szakorvosi vizsgálatra küldés,
- iskolaérettségi vizsgálat,
- az orvos vagy a védőnő szülői értekezletekre való meghívása segítheti a szülők egészségnevelését,
- rendellenességekkel küzdő gyermekek közösségi életbe való beilleszkedését.

A gyermekek veszélyeztettségének megelőzése, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az óvoda gyermekvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn:

- A Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Az Önkormányzat gyámügyi főelőadójával

Kapcsolat a szakmai szolgálatokkal

A szakmai szolgáltató intézményekkel való kapcsolattartásunk kettős célú:

- továbbképzések, szakképzések igénybevétele
 - szaktanácsadók, szakértők segítségével nevelőmunkánkba a külső kontroll beépítése
- Kapcsolatban állunk a Pedagógiai Szakszolgálattal, amelynek formái:
- helyszíni vizsgálat
 - szükség szerint fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások tartása a Nevelési Tanácsadóban
 - iskolaérettségi vizsgálatok elvégzése, amennyiben szükséges a nagycsoportos gyermekeknél
 - pszichológiai, logopédiai vizsgálatok
 - pedagógusok részére tanácsadás

Szükség esetén kapcsolatot tartunk a speciális képességeket vizsgáló Szakértői Bizottsággal.

Intézmények

- B-A-Z-Megyei Pedagógiai Intézet
- Ózd Kistérség Pedagógiai Szakszolgálattal

Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata

A közművelődési intézményekkel történő kapcsolattartás során

- Könyvtárlátogatásainkkal hozzájárulunk a gyermekek olvasóvá neveléséhez.
- Az óvodánkat alkalomszerűen látogató művészekkel szoros kapcsolatot tartunk (bábcsoportok, zenészek)
- Feladatunknak tartjuk még a szülőkkel is megismertetni az intézmények adta lehetőségeket, hiszen ez hatással lehet a családok szabadidejének kulturált eltöltésére.
- Az óvónő felelőssége, hogy esztétikai, pedagógiai, erkölcsi szempontból megfelelő rendezvényekre jussanak el a gyermekek, óvodai kereteken belül.

Intézmények:

- Ózd Művelődési Ház /Olvasó/
- Könyvtár

A helyi társadalmi egyesületek, csoportok:

A munkakapcsolat megszervezéséért az óvodavezető, óvodapedagógus és a dajka a felelősök.

IV. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS FELADATAI

1. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy: a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék. Az óvoda alkalmazottai és a gyermek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek. Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása. Fontos a gyermek erkölcsi tulajdonságai (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akarata (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődésének elősegítése, szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

1.1. CÉLUNK:

- Érzelmileg kiegyensúlyozott, a társakkal, felnőttekkel szemben tisztelettudó, barátságos, nyílt, életigenlő gyermekek nevelése.
- Olyan feltételrendszer megteremtése, egységes szokás, -norma, és szabályrendszer megalapozása, betartatása, ahol a rendszeres cselekedtetés lehetővé teszi, hogy a gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően képesek legyenek a környezetükhöz való optimális alkalmazkodásra.

1.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

Érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, családi légkör megteremtése az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig

- a gyermek-felnőtt; és a gyermek-gyermek közötti pozitív érzelmi kapcsolatok kialakítása, amelynek előfeltétele a felnőtt-felnőtt közötti pozitív kapcsolaton alapuló mintaadás
- az érzelmeken alapuló kapcsolatteremtő és megtartó képesség kialakítása, erősítése, közösségformálás hagyományteremtéssel, tudatosan alkalmazott eszközökkel, és módszerekkel,
- közös tevékenységek, élmények alapján szervezett óvodai élet biztosítása, amely erősíti az erkölcsi tulajdonságok kialakítását (együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság),
- az önismeret megalapozása, pozitív megerősítése, pozitív mintaadás, amely által elősegítjük a mások tiszteletére, megbecsülésére nevelést,
- szociális érzékenység kialakítása, amely elősegíti a gyermekeket a másság elfogadásában,
- a pozitív és negatív érzelmi töltés elfogadása, és kezelése, amely segíti az együttműködő társas kapcsolatok kialakulását, a közösségbe való beilleszkedést,
- lehetőség nyújtása a szülők számára az óvodalátogatásra, hogy megismerkedhessenek az óvodával, az óvoda programjával, a leendő óvodapedagógusokkal. A nevelési év megkezdése előtt óvodalátogatás biztosításával adunk lehetőséget a „szülős beszoktatásra”, majd családlátogatással és szülői értekezlettel indítjuk el a család és az óvoda kapcsolatát.
- a beszoktatási idő alatt fokozott érzelmi biztonság megteremtésére törekszünk. A szülővel együtt töltött 1-2 nap után segítünk az elválás nehéz perceit megkönnyíteni, testközelséggel megnyugvást nyújtani,
- mindennapjainkban együttes élményekre épülő közös tevékenységet biztosítunk gyermekeink számára. A csoportok sajátos hagyományainak megteremtésével is erősítjük a „jó együtt lenni” érzését.

A gyermek-felnőtt, és a gyermek-gyermek közötti pozitív érzelmi kapcsolatok kialakítása

- Megismertetjük a gyermekeket az alapvető illemszabályokkal (köszönés, megköszönés, udvariasság, kérés, stb.)
- Megteremtjük és kialakítjuk a légkört ahhoz, hogy gyermekeink bizalommal forduljanak a felnőttekhez, ha problémájuk van, ha bánat, vagy öröm éri őket, ha konfliktus helyzetbe kerültek.
- A következő jellemvonások erősítését tartjuk nevelésünkben fontosnak: becsületesség, igazságosság, fegyelem, kitartás, kudarctűrés.
- A társas kapcsolatok egészséges alakítása szempontjából elengedhetetlen az agresszió kerülése, a másság elfogadása, az önzetlenség s az értékővő magatartás (természet, környezet).
- Segítünk megtanulni, hogyan fejezzék ki szociálisan elfogadott formában a pozitív és negatív érzelmeiket.
- A gyermeki magatartás alakítása érdekében igyekszünk pozitív viselkedési mintákat közvetíteni.

Az érzelmeken alapuló közösségformálás fejlődésének nyomon követése a fejlesztő tevékenységeink területein keresztül valósul meg.

Figyelemmel kísérjük:

- **a játéka közben** megnyilvánuló érzelmek erősségét, az akaratra utaló jellemzőket, az egyszerű szabályok betartását, az előnyben részesített szerepeket, az azonosulás tárgyát, a kapcsolat teremtés aktivitását, agresszióra utaló szerepek megjelenését, a változó szituációhoz való rugalmas alkalmazkodást.
- **mozgás közben** a természetes mozgásfajtákat, a szabálytartást, az önként vállalt közös mozgásos játékok megjelenését, a csoportos követelményekhez való alkalmazkodást, az eszközhasználatot, konfliktus helyzetek megoldását, az erőfeszítés képességét a közös és egyéni eredmények elérésében.
- **munka jellegű tevékenységek közben** a közösség érdekében végzett munkában megnyilvánuló felelősségérzetet, a csoport reakcióit sikerre és kudarcra, az eredményes motivációt, az önkéntes feladatvállalást, a konfliktus megoldási módokat,
- **a külső világ tevékeny megismerése közben** a környezeti változások iránti érdeklődésüket, a természet szeretetének megnyilvánulásait, a néphagyományok iránti érdeklődést, a részvételt matematikai játékokban, ünnepi előkészületekben, igény szintjüket a rend és tisztaság terén, szépérzékük megnyilvánulásait magatartásukban, a családhoz, növényekhez, állatokhoz kapcsolódó érzelmeiket, aktivitásukat a közös természetvédelmi tevékenységekben, szabálytudatuk megjelenését pl. a közlekedés terén, valamint a másság elfogadásának szintjeit a csoportban és az egyes gyerekeknél.
- **verselés, mesélés közben** a pozitív érzelmek megjelenését, ösztönző hatását, fantázia hazugság megjelenését, a szociális érzékenység megjelenését a kisebbel, gyöngébbel, védtelennel szemben, irigység, csúfolódás megjelenését, az igazság melletti kiállást, verbális, cselekvéses agresszió megnyilvánulását, az irodalmi mű hatására megjelenő akarati törekvéseket.
- **éneke, zene, énekes játék, gyermektánc közben** a hangulat átvételét, szervezett foglalkozáson kívüli megjelenését, rendszerességének igénylését, a csoport részvételének arányát.
- **rajzolás, festés, mintázás, kézi munka közben** az érzelmek kifejezését, a kedvelt témák megjelenését, a gyermekmunkák értékelésében az esztétikai megjelenítést, a tevékenység befejezésére ösztönözhetőséget, a kollektív munka képességét, az egyéni elképzelések megvalósítását, az önálló feladatvégzést, a munkatempót.

1.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Egymással és a felnőttekkel szemben nyitottak, segítőkészek, barátságosak, jószívűek.
- Ismerik az igazmondás, becsületesség, önzetlenség jelentését, magatartásukban tükröződnek ezek a jellemvonások.
- Kerülik az agressziót, képesek a konfliktusok önálló kezelésére.
- Értékvó magatartásukkal védik környezetüket, a természetet.
- A sikerélmények mellett az őket ért kudarcokat is el tudják viselni.
- Tevékenységeiket áthatja a kötelességtudat, kitartás, fegyelem.

2. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

2.1. CÉLUNK:

- Olyan feltételrendszer megteremtése, egységes szokás - és szabályrendszer megalapozása, betartatása, ahol a rendszeres cselekedtetés lehetővé teszi, hogy a gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően képesek legyenek a környezetükhöz való optimális alkalmazkodásra, és váljon belső igényükké az egészséges életvitel.
- Óvodánkban az egészséges életmód területén kialakított szokások szolgáljanak mintául a családok számára.
- Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

2.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, a környezettudatos magatartás megalapozása, takarékos és környezetvédő szemlélet kialakítása
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- egészséges, esztétikus, és biztonságos környezet megteremtésével a nevelő hatások kedvező érvényesülésének elősegítése,
- egyéni igényeknek, szükségletnek megfelelő higiénikus gondozással a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,

- rendszeres mozgással a testi képességek, fizikai erőnlét, állóképesség, ügyesség, az összerendezett mozgás elősegítése, a szép esztétikus mozgás iránti érdeklődés felkeltése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a baleset megelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése:

Öltözködés

- Az öltözködés hozzájárul gyermekeink önállóságának, ízlésvilágának, esztétikai érzékének fejlődéséhez. Lényeges, hogy óvodásaink ruházata kényelmes, könnyen fel- és levehető legyen.
- Óvodánkban szükséges benti és kinti játszóruha, zárt, biztonságos benti és kinti cipő valamint egy váltás fehérnemű. A megfelelő cipő használatát különösen indokoltnak tartjuk, mert védi a lábat, és segít megelőzni a lúdtalp kialakulását.
- Az önállóságbeli egyéni különbségek az otthonról hozott szokásból is fakadnak, ezért hangsúlyt fektetünk a szülőkkel való öltözködési szokások összehangolására, esetenként a tapintatos meggyőzésre.

Testápolás

- A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, a szükség szerinti tisztálkodást, a tisztaságigény kialakulását szolgálja.
- A testápolási feladatok a gyermekek intimszférájában zajlanak, ezért fontos a megfelelő bensőséges légkör kialakítása, ezért szükségleteiket igény szerint végezhetik.
- A testápolási teendők végzését elősegítik az óvodai gyermekméretű eszközök, így létre jön az önálló tisztálkodás lehetősége, amely a szokás kialakulásán túl a tisztálkodási igény megjelenését eredményezi. Lényeges a felnőtt állandó, a gyermek egyéni ismeretét figyelembe vevő, tapintatos, türelmes, segítő jelenléte.
- A testápolás magában foglalja az étkezések előtti, és a szükség szerinti kéz- és arcmosást, törölköző használatát, fésűködést, fogmosást, WC használatát, zsebkeendő használatát, esetenként a gyermekek teljes mosdatását, zuhanyozását.
- A gyermekek saját tisztálkodási eszközt használnak.
- Gyermekeinket szükségleteik jelzésére szoktatjuk.
- A gyakorlati teendők elsajátítása során fokozatosan rávezetjük a gyermekeket a tevékenység önálló elvégzésére.
- Figyelemmel kísérjük a testápolási szokások alakulásának fokozatait, az igény, az igényesség megjelenését.
- Fontosnak tartjuk az óvodai és a családi testápolási szokások összehangolását, esetenként a családnak való segítségnyújtást, tanácsadást.
- Külön figyelmet fordítunk az eltérő szociokulturális körülmények közül érkező gyermekek testápolási szokásaira, ha szükséges, felvállaljuk a hiányzó szokások kialakítását.

Táplálkozás

- Fontos feladatunk megismerni a gyermekek egyedi étkezési szokásait, esetleges ételérzékenységet, amelyet a szülő,(beleegyezésével) anamnézis lapon rögzít. Ezen

tényezőket figyelembe véve tapintattal segítjük, szoktatjuk őket az egészséges, helyes táplálkozásra, szorosan együttműködve a családi neveléssel.

- Fontos feladatuknak tekintjük a kulturált étkezés szokásainak kialakítását.
- Megfelelő feltételeket teremtünk a nyugodt, családi étkezéshez, esztétikusan terített asztal mellett.
- Az étkezések lehetőséget biztosítanak az egyéni tempó figyelembevételéhez, segítséget nyújtanak a biztonságos eszközhasználathoz. Lehetőség szerint módot teremtünk arra is, hogy gyermekeink maguk készítsék el uzsonnájukat.
- Az ételeket közösen, azonos időben fogyasztják el a gyermekek a felnőttekkel. Fejlettségüktől függően használnak kanalat, villát, kést.
- Egésznap folyamatosan biztosítunk lehetőséget ivásra, a csoportszobában és az udvaron is.
- A gyermekek rendszeresen fogyasztanak gyümölcsöt, zöldséget, alkalmanként segítenek a tisztításban, darabolásban, saláta, sütemény készítésben. Ezen alkalmak lehetőséget nyújtanak az oldott együttlétre és az ismeretek bővítésére, esztétikai élmények szerzésére, ízlés alakítására.
- Gyermekeinket fokozatosan, tapintattal szoktatjuk az új ízekhez, módjukban áll az újat megkóstolni, vagy akár elutasítani.

Mozgás, edzés

- A gyermeket elsődlegesen biológiai szükséglete készletti mozgásra, amit, ha nem tudunk kielégíteni, testi–lelki nyugtalansághoz vezet. Ezért törekszünk arra, hogy felesleges korlátozások nélkül (csupán biztonságuk védelmében), belső szükségletből eredően vegyenek részt a sokmozgásos játékokban, kedvükre mozoghassanak a balesetvédelmi szabályok betartása mellett, szabadon választhassák meg a terhelés intenzitását és időtartamát (pl.: ha elfárad, leülhet pihenni).
- A rendszeres, szabad mozgás lehetőségét biztosítják az óvodán belül a mozgásos terek, udvari mászóókák, favarak; séták, hosszabb, rövidebb kirándulások, egyéb óvodán kívüli tevékenységek. Játékidőben is lehetőség nyílik mozgásos játékokra, sportfelszerelések alkalmazásával (szivacs labda, ugráló labda, holdjáró, stb.)
- A mozgás, edzés hatását kiegészíti a tervszerű fejlesztő tevékenység, a mindennapos torna és a testnevelés.
- Kihasználjuk a természet erői által való edzés lehetőségeit, a friss levegőn való tartózkodást.

Pihenés

- A megfelelő biológiai életritmus kialakításában nagy szerepe van a pihenésnek. Az óvodáskorú gyermekek napi alvásigénye 12–14 óra, ennek betartását csak a családdal együttműködve lehet biztosítani.
- A csoportszobákat a délutáni pihenés előkészítésénél alaposan kiszellőztetjük, és folyamatosan biztosítjuk a légcserét.
- Minden gyermek saját ágyában, lehetőleg megszokott helyén alhat.
- Az elsötétített szobák, a mese (esetenként ügyesebb gyermekek meséi, történetei az óvónő meséje előtt), és a csend elősegítik a belső feszültségek csökkenését, a pihenésre való ráhangolódást.

- A gyermekek egyéni igényeinek, elalvási szokásainak figyelembevételével, testi kontaktussal, cirógatással is segítjük az elalvást.
- Arra biztatjuk őket, hogy pihenő előtt végezzék el szükségleteiket, ha pihenőidőben szükségletük támad, halkán jelezzék azt az óvodapedagógusnak.
- Fontos a nem alvó gyermekek figyelemmel kísérése.
- A kevesebb alvásiigényű gyermekeket nem kötelezzük alvásra, hanem pihenésre biztatjuk. Igyekszünk velük elsajátíttatni azt a szokást, hogy a nem alvók ne zavarják alvó társaikat.
- Fokozatosan tanulják meg elrendezni ágyneműjüket.

A gyermekek egészségének védelme

- A gyermekek felvétele után, családlátogatás során, aki hozzá járul ehhez, anamnézis kitöltését kérjük a szülőktől.
- Az óvodába lépés után folyamatos megfigyelésekkel tárjuk fel az egyéni sajátosságokat.
- Igyekszünk a lehető legrövidebb idő alatt megismerni a gyermekeket. Napirendünk és heti rendünk lehetővé teszi a napi testedzést, megteremti a tisztálkodás szükség szerinti feltételeit. Külön figyelmet fordítunk az állandó egészségügyi problémával küzdő, illetve amennyiben előfordul a szemüveges gyermekekre.
- Rendszeresen lehetőséget teremtünk tartásjavító tornára, lábboltozat-erősítő gyakorlatok végzésére.
- A gyermekek érzékenysége, allergiája az anamnézis lapon kerül rögzítésre. Az óvodában észlelt betegség esetén, a többi gyermek egészségének védelme érdekében megtesszük a szükséges intézkedéseket, azonnal értesítjük a szülőt, és szükséges mértékben ellátjuk a gyermeket. Évente van orvosi vizsgálat, nagycsoportosoknak hallás-látásvizsgálat, havonta védőnői higiéniai szűrés.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, biztonságos, esztétikus környezet megteremtése

- A gondozási feladatok teljesítése maximálisan elfogadó, támogató légkörben zajlik az egyénileg szükséges és elégséges segítség megadásával.
- Az önkiszolgáló tevékenység során fontosnak tartjuk az ösztönzést, bátorítást, együtt örülünk az elért eredményeknek.
- A gyermekekkel kapcsolatba kerülő valamennyi felnőtt azonos, egymással összhangban álló koncepció alapján segíti a gondozási és önkiszolgálási feladatok megvalósulását, az egyéni fejlődés elősegítését.
- A személyi és környezeti higiénia alapvető feltétele az egészséges életmódnak, az egészség megőrzésének, a jó közérzet kialakulásának. A felnőttek személyi higiénéje mintául szolgál a gyermekek számára. A környezet higiénéjét az óvoda egészére és környezetére kiterjedő tisztasággal, a jó világítással, a légcserével, zöld növényekkel, színharmóniával teremtjük meg.
- A berendezési tárgyak, játékok, eszközök igazodnak a gyermekek méretéhez.
- Törekszünk a zsúfoltság kiküszöbölésére, arra, hogy a bútorok, tárgyak elhelyezésével elegendő hely jusson a biztonságos közlekedésre. Fontosnak tartjuk, hogy domináljanak a természetes anyagok. Tudatosítjuk az óvodán belüli és kívüli közlekedés, az eszköz- és udvarhasználat szabályait.

Az egészségfejlesztés eredményének nyomon követése a gondozási tevékenységeink területein keresztül valósul meg.

Figyelemmel kísérjük:

- **Testi adottságok területén** a testsúlyukat, magasságukat, egészségi állapotukat, érzékszervek és mozgásszervek épségét.
- **Öltözködés közben** önállóságukat, felnőtt segítségének igénylését, ízlésvilágukat, esztétikai érzéküket, ruházatukkal szembeni igényességüket, az időjáráshoz és hőmérséklethez való alkalmazkodásukat, az öltözködési sorrendet és tempót, a szülőkkel szembeni elvárások teljesülését.
- **Testápolás közben** tisztaságigényüket, önállóságukat, felnőtt segítségének igénylését, intimszférájukhoz való hozzáállásukat, az eszközhasználat szintjeit (wc, wc- papír, mosdó, szappan, törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, papír zsebkendő, szalvéta), a szülőkkel szembeni elvárások teljesülését.
- **Táplálkozás közben** egyedi étkezési szokásait, kulturáltságát, esetleges ételérzékenységet, az eszközhasználat fokát (tányér, kanál, villa, pohár, kés, merőkanál, kancsó), az étkezés tempóját, a bevitt étel- és folyadékmennyiséget, kedvelt ételeket, gyümölcsöket, az új ízek elfogadását.
- **Mozgás, edzés közben** az erre irányuló szükséglet szintet, mozgásigényt, a szabadon választott mozgásformák arányát, lehetőségeinek kihasználását, az erőnlét fokát, a kitartás fokát, a szervezett tevékenységeken való részvételt, kedvelt helyszíneket, eszközöket.
- **Pihenés közben** a biológiai életritmust (mikor igényli), alvásigény hossza, egyéni alvási szokások, az esetlegesen felmerülő kerülendő szokások, mese és testi kontaktus igény, nem alvás esetén monotonia tűrés, felajánlható lehetőségek elfogadása, szülőkkel szemben támasztott elvárások teljesülése.

2.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Képesek testápolási és öltözködési feladataikat önállóan belső igényüknek megfelelően ellátni;
- Ismerik és alkalmazzák a kulturált étkezés szokásait, és arra figyelmeztetik társaikat is;
- Önállóan eldöntik, mennyi ételt kérnek, önállóan töltenek maguknak folyadékot;
- Az uzsonnakészítésben szívesen és ügyesen részt vesznek;
- A megismert mozgásformákat szívesen és biztonsággal alkalmazzák;
- Igénylik a szabadban való tartózkodást, mozgást, megfelelően edzettek, egészségesek;
- Igényesek saját, és környezetük rendjére, megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- Óvodán kívüli életükben is igénylik az egészséges életvitel területén kialakított szokásokat.

3. ANYANYELVI,- ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása

Ahhoz, hogy a kisgyermek jól beszéljen és értsen, az örökletes képességeken kívül nagyon fontos szerepe van a környezeti tényezőknek, hiszen a gyermek utánzással sajátítja el a beszédet. A szülő, továbbá a kisgyermekkel foglalkozó szakemberek kifogástalan, mintaszerű beszéde alapvető jelentőségű, hiszen az anyanyelvét éppen elsajátító kisgyermek számára a legjelentősebb mintát képviselik.

A beszéd kialakulása hosszú, bonyolult fejlődési folyamat, fejlődésének ütemét idegrendszeri és környezeti tényezők szabják meg. De bármilyen is legyen ez az ütem, szakaszainak egymásutánja meghatározott, nem lehet átugrani. A beszéd minden ember sajátja, meghatározói az öröklődés és a környezet. Ép beszéd csak akkor alakul ki, ha:

- épek a beszédszervek,
- ép a hallás,
- az idegrendszernek a beszéddel és az értelmi működéssel összefüggő területei is épek,
- biztosítva van az ép, beszélő környezet.

3.1. CÉLUNK:

A mai, rohanó világunkban a családoknak egyre kevesebb idejük marad egymásra, sajnos sok a beszédhibás, vagy megkésett beszédfejlődésű kisgyerek. Az óvodában ezért nagyon fontos a prevenció, mert sokkal előnyösebb valamilyen kóros állapot kifejlődését megakadályozni, mint már a kialakult elváltozásokat helyrehozni. Célunk olyan értelmi képességek megalapozása, fejlesztése, amelyek segítségével a gyermekek átélhetik a problémamegoldó gondolkodás örömeit, alakul a tanuláshoz való pozitív viszonyuk.

3.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- Az óvodába lépéstől kezdve törekszünk arra, hogy nyitott magatartásunkkal beszédkedvet ébresszünk gyermekeinkben, és élményeik meghallgatásával, meghitt beszélgetésekkel folyamatosan fenn is tartsuk azt.
- A személyes beszélgetések lehetőségét kihasználjuk az egyéni bánásmód érvényesítésére, és megteremtjük a közös beszélgetések módját is a reggeli beszélgetőkörben.
- A megfelelő légkör, és a szükséges motivációk hatására a gyermekek természetes módon kérdeznek. Kérdéseiket kiemelt módon kezeljük. Olyan kapcsolatot alakítunk ki velük, amelyben kérdéseinkre bátran válaszolnak is.
- Játékos gyakorlatokon keresztül ügyesítjük beszédszerveiket, fejlesztjük beszédmozgásukat. Mintaértékű beszédünkkel tiszta kiejtésre, természetes hangleadásra serkentjük gyermekeinket.
- Változatos irodalmi formákkal bővítjük szókincsüket, választékos kifejezőmódra ösztönözzük őket.
- A beszédhibás gyermekekkel nagycsoportos koruktól foglalkozik logopédus.
- A gyermekekkel való viselkedésünk fontos eleme, hogy gesztusaink és szavaink összhangban legyenek egymással, mert ezeken keresztül értik meg mondanivalónkat, s maguk is így tanulják meg a nem verbális eszközök megfelelő használatát.
- Játékos gyakorlatokon keresztül megtanítjuk a helyes beszédleadést, a megfelelő hangsúlyt, hangleadést és beszédritmust. Gyakoroltatjuk a szótagolást, a beszédhangok meghallását, meghallgatását.
- Ügyesítjük beszédszerveiket, fejlesszük szókincsüket, a ragok helyes használatát, választékos kifejezőmódra ösztönözzük őket.
- Az irodalmi, zenei alkotásokat úgy válogatjuk össze, hogy azok kulturális értékeket közvetítsenek, és identitástudatuk alakulására pozitívan hassanak.
- A megismerőtevékenységek fejlesztése sétáink, kirándulásaink során a spontán észleléstől, a tudatos és szándékos megfigyelés módszereivel, az emberi kapcsolatok alakításával, az elfogadott viselkedési szabályok rögzítésével, az udvaron a közvetlen környezet megfigyelésével, a mozgásigény kielégítésével;
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása;
- A gyermekek kíváncsiságának, spontán szerzett tapasztalatainak rendezése, célirányos feldolgozása során fejlődnek az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás).
- A tapasztalatszerzést úgy igyekszünk teljessé tenni, hogy minél több érzékszervet vonunk be a megismerés folyamatába.
- A tevékenységek során a gyermekeknek lehetőségük van az információszerzésre látás, hallás, tapintás, ízlelés, szaglás útján.
- A külvilágról gyűjtött információkat segítünk megszerezni, ennek hatására rendeződnek észlelési képességeik.
- A figyelmüket változatos, a kíváncsiságra építő tevékenységekkel próbáljuk felkelteni és fenntartani. Ezáltal képesek lesznek az életkoruknak megfelelő időtartamú és mélységű szándékos figyelemre, összpontosításra.

- Emlékezetük fejlesztése érdekében élmény dús tevékenységeket szervezünk. A megszerzett tapasztalataikat, emlékeiket játékos cselekvés által mozgósítjuk.
- Képzeletüket a mindennapi meséléssel, a gyermekek által kitalált, a róluk szóló történetekkel, drámajátékokkal, „mi lenne, ha” szituációkkal, szimbolikus eszközök biztosításával fejlesztjük. Arra törekszünk, hogy a meglévő ismereteiket a képzeletük segítségével csoportosítsák újra.
- Gondolkodásukat az összefüggések megláttatásával fejlesztjük (ok–okozat, miből–mit, mit–miért, stb.). Gyermekeink gondolkodása a tevékenységek eredményeként, a rengeteg cselekedtetés, tapasztalás, szituáció, problémamegoldás, természetes helyzetek átélése által folyamatosan válik képessé az iskolás korban kialakuló nyelvi és fogalmi gondolkodásra.

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés eredményeinek nyomon követése tevékenységeink területein belül valósul meg.

Figyelemmel kísérjük:

- **Az anyanyelv területén** a megkésett beszédfejlődést, beszédszervek épségét, beszédkedvet, beszédértést, szókinccset, kiejtést, beszédhibákat, beszédleghézt, beszédritmust, beszédtempót, hanglejtést, a ragok használatát, a választékos kifejezőmódok megjelenését, az auditív memóriát, az adekvát válaszadást, a nonverbális eszközök előfordulását, kulturális értékek megjelenését.
- **A megismerő tevékenységek területén** az érzékszervek épségét (látás, hallás, tapintás, szaglás, ízlelés), a spontán észlelést, szándékos megfigyelést, a kíváncsiság fokát és irányultságát, az általános tájékozottságot, a tapasztalatok mélységét és pontosságát, a vizuális emlékezetet, a figyelem tartósságát, összpontosítás képességét, a tapasztalatok cselekvésre mozgósító hatását, képzeletük, kreativitásuk fejlettségét, a problémamegoldó képességük fejlettségét, a gondolkodási műveletek alkalmazását, ok-okozati összefüggések meglátását.

3.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermeknek megfelelő szókinccs áll a rendelkezésére.
- Képesek elismételni a hallott történeteket.
- Összetett mondatokat alkotnak.
- Tisztában vannak az időbeliség fogalmával.
- Gazdag ismeretekkel rendelkeznek a többféle és több oldalról történő megtapasztalás segítségével.
- Mindezeket gondolati síkon is képesek megfogalmazni, kifejezni.
- Rendelkeznek problémafelismerő, és problémamegoldó képességgel.
- Szándékos figyelmük tartama eléri a 10 percet,
- Felfedeznek konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat.
- Van kitartásuk, teljesítményigényük.
- Segítséggel ellenőrzik saját tevékenységüket, javítják saját tévedéseiket, törekszenek az önértékelésre.
- Bátran kommunikálnak a felnőttekkel és csoporttársaikkal.
- Bátran használják aktív szókinccsüket, érthetően, választékosan beszélnek.
- Beszédészlelésük és beszédmegértésük is korukhoz képest megfelelően fejlett.

V. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJAI, ÉS FELADATAI

1. CÉLJAINK

- Érzelmi biztonságot nyújtó légkörben megvalósuló harmonikus személyiségfejlesztés, és integrált nevelés megvalósítása, biztosítva a gondjainkra bízott gyermekek számára az esélyegyenlőséget, a társadalmi integrációt.
- Az egészséges életmód alakítása, a mozgás megszerettetése.
- Olyan megfelelő kommunikációs, és önértékelő képességgel rendelkező gyermekek nevelése, akik az óvodai élet végére rendelkeznek az iskolai élet megkezdéséhez szükséges készségekkel és képességekkel.

2. FELADATAINK

- Az egyéni- és életkori sajátosságokat figyelembevevő, gyermekeink neveltségi szintjéhez és igényeihez rugalmasan alkalmazkodó szokás- és szabályrendszerünk, napi- és heti rendünk betartása.
- Érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, családi légkörben, élményekben gazdag tevékenységek megteremtésével a közösség kialakítása, a magatartás formálása, amelynek egyik fontos eszköze a csoportok kabala figurája.
- A harmonikus személyiség kibontakoztatásának, fejlődésének elősegítése a gyermek saját adottságaihoz mérten, és módon.
- A személyiségfejlesztés során olyan magatartásformák, erkölcsi normák, kimunkálásán, és közvetítésén fáradozunk, amelyek az egyén és a közösség szempontjából egyaránt értékesek és fontosak (pl. a köszönés, alkalmazkodó képesség, egymásra figyelés, elfogadás, együttérzés, egymás segítése, a máság elfogadása, kitartás, önfegyelem, jó-rossz felismerése, szép és hasznos iránti fogékonyság, őszinteség, igazságosság, felelősség, stb.).
- A kreatív gondolkodást, az alkotó képzelőerőt és a fantáziát megmozgató tevékenykedtetés kibontakoztatása.
- A napi életritmusba a sokmozgásos tevékenységek elemeinek beépítése, az egészséges, edzett, fejlett- és igényes mozgáskultúra kialakítása, az egészséges életmód alakítása.
- Programunkban hangsúlyos szerepet kap a prevenció (a megelőzés), amelyen a korai fejlődés tudatos támogatását értjük, mindig differenciáltan, a gyermek éppen aktuális fejlettségi szintjéhez, aktuális állapotához igazítva. Ezért tartjuk fontosnak a gyermek óvodáskor elején megjelenő önállósulási törekvéseinek maximális, átgondolt támogatását, ami felnőtt segítséggel, fokról-fokra, napról-napra magasabb követelményszintet támasztva vele szemben pozitív irányú fejlődést eredményez.
- Az óvodáskor végére szeretnénk elérni, hogy óvodánkba járó gyermekeink alkalmassá váljanak az iskolai élet sikeres megkezdésére testi, lelki, szellemi, erkölcsi és szociális téren egyaránt.

3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

- A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését, kialakult önállósága, önfegyelme.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, munkatempója megfelelő.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta – és modellkövetéses magatartás – és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses, játékos tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati probléma megoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

1. JÁTÉK

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, amelynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti

játékkapcsolatok kialakulását is. Az óvodapedagógus segíti a negatív élményekből, mintákból eredő megoldatlan konfliktusok rendezését, a lehetséges megoldások demokratikus megvitatását.

A különböző játékfajtákhoz (gyakorlójáték, szimbolikus szerepjáték, konstruáló játék, szabályjáték) megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléghőmérsékletet, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson ehhez.

A játékszükségletből, ötletekből fakadó eszközigény kielégítése, a feltételek bővítése a gyermekekkel kooperálva előre megtervezhető, a szükséges anyagok folyamatos gyűjtésével, a családban nélkülözhető, érdekes eszközök felhasználásával. Az eszköztár az igények változását követi, aminek gyarapításába a szülők is bekapcsolódnak.

Az óvodában kiemelt a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenység-szervezésben is meg kell mutatkoznia.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

1.1. CÉLUNK

Olyan gyermekek nevelése, akik élményeiket, tapasztalataikat játékban, játékosan szerzik, s az így kialakult készségek, képességek elősegítik személyiségük, kreatív gondolkodásuk fejlődését, alkotó képzeletük, társas kapcsolataik alakulását.

1.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- Megfelelő feltételek biztosítása a tartalmas, nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó, szabad játékhoz.
- Igyekszünk olyan légkört biztosítani, ahol a gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy kivel játszanak, milyen játékot, milyen témát választanak, milyen eszközökkel jelenítik meg ezt, milyen helyet választanak és mennyi ideig tart a játékuk.
- Törekszünk a jól átlátható és biztonságos csoportszoba kialakítására, amelyben lehetőség van többféle, állandó és variálható kis kuckók létrehozására, a kreatív tevékenységeknek, szerepjátékoknak.
- A jó adottságokkal, felszereltséggel rendelkező tágas udvarunkon megnövekszik a játék tere, ahol az évszaktól és időjárástól függően sokrétű lehetőséget biztosítunk a tartalmas játékokra.
- Napirendünk rugalmasan igazodik a gyermekek szabad, elmélyült játékához. A megfelelő időkeretek lehetővé teszik, hogy a gyermekek idejük legnagyobb részét játéktevékenységgel töltsék. Működik továbbá egy játéktémát akár több napon keresztül is folytatni, hogy élményeiket minél mélyebben és gazdagabban átélhessék és feldolgozhassák.
- Esztétikus, lehetőleg természetes anyagokból készült játékeszközöket biztosítunk a gyermekek számára. Fontosnak tartjuk, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelő fejlesztő játékokkal, képes könyvekkel játszanak.

- A szerepjátékban való átváltozáshoz szükséges kellékeket, ruhadarabokat igyekszünk biztosítani játékuhoz.
- A rajzeszközöket is bátran, önállóan, szabadon használhatják.
- Lehetővé tesszük, hogy a családban, az óvodában, a tágabb természeti és társadalmi környezetben szerzett élményeket, tapasztalatokat a gyermekek a játékban újra és újra átélhessék a saját egyéni elképzeléseik és fantáziájuk szerint.
- A gyermekek játéktevékenységének minőségi fejlesztésére törekszünk.
- Megfelelő figyelemmel kísérve a játékot, abba direkt módon be nem avatkozva, a gyermekeket egy magasabb minőségű játéktevékenység felé vezetjük.
- Akkor fejlődnek a játék által, ha ötleteinkkel, figyelmes, segítőkész magatartásunkkal továbblendítjük őket egy fejlettebb szintre, tiszteletben tartva a belső szükségleteiket is.
- Vannak helyzetek, játékok, amelyekben igénylik a felnőtt jelenlétét. Tapintatos, visszahúzódo magatartásunkkal társaik vagyunk ilyenkor.
- A játékba való bekapcsolódással megfelelő mintát adunk a közös cselekvéshez, így indirekt módon segítjük a gyermekek részvételét, szerepvállalását, s ez által játéku is fejlődik.

1.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Örömmel, felszabadultan játszanak.
- Élményeik, ismereteik megjelennek játéktevékenységeikben.
- Képesek megszervezni játékukat, helyet biztosítani, társakat találni, ha szükséges, játékeszközöket készíteni hozzá.
- Képesek társaikhoz alkalmazkodni, együttműködni velük a játékban.
- Akár több napon keresztül is képesek egy azon játéktevékenységet folytatni, azt bővíteni, színesíteni.

2. MOZGÁS

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely- és helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez.

A gyermek természetes mozgásigényére figyelemmel, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeket, az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgást kiegészítik az irányított mozgástevékenységek, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére (pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás).

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

2.1. CÉLUNK

- Egészséges, mozogni szerető, harmonikus mozgáskultúrával rendelkező gyermekek nevelése.

2.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- a mozgás megszerettetése,
- életkornak megfelelő fizikai erőnlét kialakítása,
- koordinált mozgású, kiegyensúlyozott, iskolaérett gyermekek nevelése változatos tevékenységek és megfelelő szervezeti formák alkalmazásával.
- A testi nevelés kiemelkedő szerepet játszik, mivel komplex módon kapcsolódik minden egyéb fejlesztési területhez. A mozgás fejlődésével alakulnak ki azok az idegpályák, amelyek segítségével fejlődik a gondolkodás, a térlátás (a tér bemozgásával), a saját test helyzete és léte a szűkebb és tágabb környezetben, a ritmus, a tánc, stb.
- Óvodánk hangsúlyozottan segíti a gyermekek testi fejlődését a helyesen összeállított napirend (bioritmus) kialakításával, a csoportszobák belső terének kialakításával, a testi- és testnevelési színterekkel: (csoportszobákban található és használható eszközökkel, az óvoda udvarán kialakított mozgásos játékokra alkalmas játszóeszközökkel).
- A testnevelés a testi nevelés szerves része, amely mozgásos játékokkal, játékos testgyakorlatokkal, utánzásos gyermektornával valósul meg a mesevilág és az aktuális heti téma felhasználásával. („Csiribí-csiribá, változzunk most Csizmás kandúrokká; kopasz farkasokká, kiskakasokká,” stb.)
- Csoportjainkban nemcsak az életkori sajátosságokat vesszük figyelembe, hanem az egyéni képességeket is.
- Óvodánkban a testnevelés kötött formában zajlik. A tiszta, tágas és jól szellőztetett csoportszobában.
- A változatos gyakorláshoz sokféle kéziszerszám áll a gyermekek rendelkezésére (babzsák, karika, kendő, bot, stb.). Ezek az eszközök a nagymozgások gyakorlásától a finommotorika fejlesztéséig sokféle célt szolgálnak.
- Csoportszobáink tornapadokkal, bordásfallal, tornaszőnyeggel, csúszó-mászó eszközökkel felszereltek.
- Ha az időjárás lehetővé teszi, az udvar lehetőségeit használjuk ki a testnevelésre.
- Rendszeresen végzünk tartásjavító, lábboltozat erősítő gyakorlatokat.

- Az óvodáskor legjellemzőbb tulajdonságának a személyiség fejlődését döntően meghatározó mozgékonytságot, mozgásos aktivitást kell tekintenünk. A fejlesztés érdekében kihasználjuk a gyermekek utánzási hajlamát, a mozgástevékenységeket utánzóképeségükre építjük. Elsődleges feladatunknak tartjuk a természetes nagymozgások (csúszás, kúszás, mászás) fejlesztését, majd ezekre alapozva alakítjuk ki a többi természetes mozgást (járások, futások, ugrások, függések, stb.), hogy a csont és izomrendszer megfelelő fejlettsége lehetővé tegye a finomabb, összerendezettebb mozgásformák kialakulását. Ehhez nyújtanak segítséget a gimnasztikai gyakorlatok és a testnevelési játékok is, amelyekben a gyermekek természetes módon ismerkednek testrészeikkel, ezek során a térirányok is bekapcsolódnak a megismerés folyamatába (mozgatás iránya, testrészek egymáshoz viszonyított helyzete, stb.), és megtapasztalják a térben való mozgás (pl.: helykeresés), tájékozódás elemeit is.
- Nagy gondot fordítunk az egyensúlyérzék, a szem–kéz, a szem–láb koordináció, valamint az oldaliság fejlesztésére.
- A rendszeres, szervezett, tervszerű mozgás elősegíti a gyermekek testi képességeinek fejlődését, lehetővé teszi a légző és keringési szervek nagyobb teljesítőképességét, erősíti a csont- és izomrendszer teherbíró képességét, a helyes testtartás kialakítását.
- A kellő mértékű mozgástapasztalat megszerzésével, az észlelés fejlesztése mellett hangsúlyt kap a kézi szerek használata (finommotorika, valamint a keresztcsatornák fejlesztése).
- A közös mozgás öröme túl lehetőség nyílik az értékes személyiségvonások tudatos formálására (együttműködési képesség, feladatvállalás, önzetlenség, empátia, állhatatosság), valamint a negatív jellemvonások kezelésére (önzés, szabályok megszegése, stb.).
- A testnevelés hatására szervezetükben létrejövő mennyiségi és minőségi változások hosszútávon kihatnak egészségükre.
- Mindennapos torna a heti külső világ tevékeny megismerése, valamint a heti testnevelés foglalkozás alapjául szolgál (pl. a főgyakorlat előkészítése, ill. megerősítésére hűsvét táján „Nyuszi-ugrás”)
- Heti testnevelés foglalkozás: kiemelten egy–egy fő izomcsoportra, gondosan megválasztott fejlesztési területre irányul: (csúszás–mászás; kúszás–mászás; átbújás; függés; mélyugrás jelölt sávba; hossz tengely körüli forgás; stb.)

2.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek szeretnek mozogni, mozgásuk összerendezett és kitartó;
- Ismerik a térbeli irányokat, jól tájékozódnak;
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása összerendezetté válik, egyensúlyérzékük, mozgásos teljesítőképességük kialakul;
- Növekszik a figyelem koncentrációjuk, feladattudatuk, együttműködésük, a szabályokat betartják.

3. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység (az

önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka; a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

A gyermek munkajellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége,
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére a nevelés egyik formája.
- A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelését igényli.

3.1. CÉLUNK

A gyermekek képesek legyenek a kívülről és belülről jövő igényeknek megfelelően, lehetőségeikhez, fejlettségükhöz képest önállóan ellátni a saját személyükkel kapcsolatos, a közösségért végzett és az alkalmi jellegű munkatevékenységeket. Szívesen végezzék el ezeket a munkákat. Ismerjék fel ezek fontosságát, hasznos voltát. Ezáltal fejlődjön közösségi magatartásuk, önállóságuk, erkölcsi érzékük, kötelességtudatuk, szociális érzékenységük.

3.2. ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- a gyermekek fejlettségéhez igazított munka jellegű tevékenységek alkalmazása,
- szokások, szabályok kialakítása, megfelelő munkaeszközök biztosítása,
- esztétikai, erkölcsi érzék fejlesztése a pontos, alapos munkavégzés igényének kialakítása által,
- érzelmi nevelés az elvégzett munka iránt érzett öröm által,
- megfelelő munkaeszközök (célszerűség, méret, anyag, stb.) rendben tartása, tartsuk azokat hozzáférhető helyen, ahonnan a gyermekek el tudják venni, majd helyére tudják tenni,
- elegendő idő a munka elvégzésére úgy, hogy közben a gyermekeknek ne kelljen egymásra várniuk,
- a megfelelő helyet a rendelkezésre álló térben jelöljük ki, vagy megfelelő átrendezéssel teremtjük meg azt, ahol az adott feladat kényelmesen, másokat nem akadályozva elvégezhető,
- nyugodt, békés hangulatban a gyermekek önállóan tevékenykedjenek, de bármikor legyen lehetőségük egymástól vagy a felnőttől segítséget kérni,
- az egyes munkafajtákat fokozatosan kell bevezetni, a munkafogásokat egyenként kell bemutatni, gyakorolni, a munka mennyiségét fokozatosan, az egyén fejlettségi szintjéhez mérten lehet növelni,
- mindig értékelni kell a gyerekek munkáját! A munkafeladatot soha ne adjuk büntetésként, ajánljuk fel a helyrehozás lehetőségeként.
- Eleinte az elvégzett tevékenység feletti közös öröm domináljon feltétlenül, majd az ismeretek pontosabb válásával a készségek fejlődése során lassan ki kell alakítani a követelményeket, amelyeket mindvégig differenciáltan kell kezelni, a gyermek egyéni fejlettségét figyelembe véve.
- Fogadjuk el, hogy minden gyermeknek lehet „kedvenc” munkája, amit szívesebben végez, amiben esetleg ügyesebb is, mint a többiek, így e munka gyakori végzése

fokozott sikerélményhez juttatja, ezért lehetnek kiemelt felelőseink (pl. kabalafelelős, napostábla felelős, rendfelelős, fogkrémfelelős, stb.)

A naposi munka a gyermekek kedvelt tevékenysége, valamint megfelelő terület a kötelességtudat fejlesztésére, ezért ez minden középsős és nagycsoportos gyermek részére rendszeresen visszatérő és ismétlődő feladat.

- A munkafajták és fejlődésük figyelembevételére törekszünk Minden munkafajta bevezetése hosszú átmenettel valósítható meg, és sok-sok gyakorlással. Egy-egy részmozzanat megtanításával előkészíthető az új feladat bevezetése.

3.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek kitartóan, jókedvvel, igényesen, önállóan végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- Szükség esetén képesek maguk is megszervezni azokat.
- A vidáman elvégzett munka eredménye örömmel tölti el őket.
- Szívesen vállalnak egyéni megbízatásokat, felelősséggel végzik el azokat.
- Környezetük rendjének megóvásában illetve környezetük átalakításában egymással együttműködve, tevékenyen részt vesznek.

VII. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS, ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi és tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Környezeti nevelés tartalma:

A társadalmi környezet

Ide tartoznak a gyermekeket közvetlenül körülvevő világ legizgalmasabb jelenségei:

- Az otthon a családdal kapcsolatos legfontosabb ismeretek, élmények; (összetétel, összetartozás, feladatok, születési hely, lakó hely)
- Az óvodai élet rendje, az óvoda dolgozóinak munkája, emberek munkája, foglalkozása.
- Komforttechnika (világítás, fűtés, vízvezeték, hulladékkezelés, telefon számítástechnika)
- Az óvoda környék objektumainak: az udvar, a kert, a játszótér, az utca, a közlekedés és szabályai.
- Óvodánk, lakhelyünk főbb nevezetességei: a tér, a könyvtár, a posta, hivatal, stb.
- A testünkkel kapcsolatos elemi ismeretek, egészségvédelem. / testkép, testséma, külső-belső tulajdonságok, érzelmek /
- Hazaszeretet- ünnepek, népszokások
- Az első osztályosok élete.

A természeti környezet

A gyermekek számára érdekes és vonzó jelenségek:

- Az évszakok, napszakok jellemzői, az időjárás és alkalmazkodás összefüggései, sajátosságai, változásai.
- A legismertebb növények, zöldségfélék és gyümölcsök, valamint a növényápolás legegyszerűbb műveletei.
- A legfontosabb házi- és vadonélő állatok életmódja, haszna.
- Az ember munkája a természetben.

Környezetvédelem minden témakörben megjelenik:

Növények, állatok szeretete, védelme- óvása.

Közvetlen környezetünk szeretete, tisztántartása, megőrzése.

Viselkedési szabályok, szokások kialakítása.

Takarékos szemlélet megalapozása, a fenntartható fejlődés jegyében.

Matematikai nevelés tartalma:

Szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A matematika a fegyelmezett gondolkodásra, a felfedezésre, az ötletes megoldásokra, megoldások keresésére nevel.

Környezetünk megismerése során szerzett tapasztalatok, élmények a matematikai ismeretek sokaságát kínálják a matematikai nevelés számára.

- Összehasonlítás, szétválogatás, sorba rendezés,
- Számfogalom megalapozása, építése.

Mennyiség és számismeret

- Halmazok létrehozása, felosztása, osztályozása.
- Kevesebb, több, ugyanannyi.
- Számlálás.
- Ellenpárok képzése.
- Bontás.
- Sorszámokkal való számlálás.

Becslések, mérések

- hosszúság,
- terület,
- térfogat,
- tömeg,
- súly.

Geometriai tapasztalatszerzés.

- Építések, alkotások szabadon másolással.
- Tevékenységek tükörrel (szimmetria)
- Mértani testek, (gömb, téglatest, kocka)

Térbeni irányok, viszonyok.

- Tájékozódás térben: kiterjedések (kisebb-nagyobb-rövidebb- alacsony-keskeny)
- Tájékozódás síkban: - síkmértani alakzatok (négyzet, téglalap, kör)

A környezeti és matematikai tapasztalatok szerzése, gyakorlása az egész nap folyamán jelen van.

Alkalmazott eszközök:

A mindennapi élet adta tapasztalatok.

Játék eszközök, szemléltető eszközök, berendezési tárgyak.

Mágnes tábla.

Fejlesztő munkalapok.

Manipulációs eszközök.

1.1.CÉLUNK

Keltsük fel érdeklődésüket a természeti és társadalmi környezet összefüggései iránt, csodálkozzanak rá jelenségeire, tapasztalják meg változásait, kutassák titkait.

1.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- Szülőföldünk a Bükk hegység és a helyi környezet felfedeztetése során a gyermek pozitív érzelmi viszonyainak kialakítása, a természeti, emberi, tárgyi és a vidék értékei iránt.
- Megismertetni a gyermeket azzal a természeti környezettel, amelyben él, felhívni a figyelmét értékeire, szépségeire, az élő és élettelen különbségeire.
- Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, a fenntartható fejlődés feladatainak megismerését (környezet megóvása, az erőforrásokkal való gazdálkodás, jövőbe tekintő életvitel).
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A gyermekek életkorának és érdeklődésének megfelelő, változatos tartalmak kiválasztása a természeti és társadalmi környezet témaköréből,
- A gyermekek értelmi képességeinek, érzelmi motivációinak és esztétikai érzékének fejlesztése a környezet megismerése iránt felkeltett érdeklődéssel,
- megfelelő szervezeti formák alkalmazása.
- A gyermekek életkorának és érdeklődésének megfelelő, változatos tartalmak kiválasztása a természeti és társadalmi környezet témaköréből
- Felkeltjük érdeklődésüket a természet jelenségei, változásai és ezek következményei iránt. Felhasználjuk ehhez a néphagyományban összesűrűsödött, és a természet jelenségeire épülő, azok megfigyeléséből származó tapasztalatokat (pl.: a természet körforgása, természeti erők stb)
- Megfigyeljük a növény- és állatvilág szűkebb és tágabb környezetünkben megnyilvánuló, minden pillanatban jelenlévő csodáit.
- Felfedeztetjük velük testrészeik, érzékszerveik működését, fontosságát. A testséma kialakulása elengedhetetlenül szükséges az „énkép” megszületéséhez.
- Tapasztalatokat szereztetünk velük a bennünket körülvevő tárgyi és anyagi környezet sokaságából.
- Cselekvő részvétellel juttatjuk őket élményekhez, tapasztalatokhoz, keresünk és találunk válaszokat kérdésekre, jelenségekre, viszonyokra, történésekre.
- Ráirányítjuk figyelmüket az őket körülvevő felnőttek világára. A „valahova tartozás”, a család, a felnőttek munkájának ismerete hozzásegíti a gyermekeket az emberek világában való eligazodáshoz.
- A gyermekek értelmi képességeinek, érzelmi motivációinak és esztétikai érzékének fejlesztése a környezet megismerése iránt felkeltett érdeklődéssel
- Az ismeretek sokoldalú megszerzése, komplex feldolgozása, tapasztalatok átélése, ok-okozati összefüggések felfedezése kísérletezés, a gondolkodási műveletek fejlesztése által, kiváltja a gyermekekben az intellektuális aktivitás szükségletét. A tévedés lehetőségének megengedésével, új utak, más megközelítések keresésével valódi tapasztalatokhoz jutnak.
- Az intellektuális aktivitást a gyermekek állandó érdeklődési vágya tartja fenn, amely érzelmi meghatározottságukból fakad. Ezt a motivációs erőt használjuk fel arra, hogy a gyermekekben a megismerés vágya, a kutatás igénye folyamatosan munkálkodjon. Ennek hatására pozitív érzelmi viszony, tevékeny hozzáállás alakul ki környezetükkel kapcsolatban, melyben megjelennek ismereteik, tapasztalataik, végül az aktív, környezettudatos magatartás.
- Az általunk biztosított esztétikus környezetből kiindulva rácsodálkozhatnak a természet szépségeire, és megtapasztalhatják, hogy maguk is képesek pozitívan befolyásolni környezetük esztétikai minőségét.
- Megfelelő szervezeti formák alkalmazása. Óvodánk nagyméretű udvara lehetőséget nyújt, hogy minden évszakban biztosítsuk a gyermekek számára a szabad levegőn való tartózkodást. A kert változatos növény- és állatvilága lehetővé teszi, hogy játék során spontán és irányított módon tapasztalatokat is szerezzenek, rácsodálkozzanak a természetre, az évszakok változásaira, kincseit természetsarokban gyűjtjük.
- Rendszeresen szervezünk sétákat (az óvoda környékére, a Bükk-kútjához), kirándulásokat, közintézmény-látogatásokat (pl. könyvtár, rendelő, posta), emellett kihasználjuk a spontán játék nyújtotta lehetőségeket. Ha az adott téma a közvetlen

tapasztalatszerzésre nem ad lehetőséget, törekszünk a minél sokoldalúbb élményszerzésre, amely a játékot, mint tevékenységi formát használja fel.

- **Matematikai tapasztalatok szerzése, mennyiségi, formai összefüggései**, minden tevékenységben felmerülő matematikai lehetőségek, problémahelyzetek kihasználása,
- matematikai játékok szervezésével a gyermekek gondolkodásra készítése, logikai készségük fejlesztése,
- matematikai képességek fejlesztése, a problémamegoldáshoz való pozitív érzelmi viszony kialakítása,
- változatos szervezeti formák alkalmazása
- minden matematikai tartalom sokirányú, személyes tapasztalatszerzés útján jusson el hozzájuk, az ezekkel való találkozás jelentsen élményt és kihívást
- az önállóan, játékosan megismert tényeket, összefüggéseket, műveleteket megjegyzik, így fejlődik emlékezetük. Az eközben összegyűlt megoldási módokat hasonló helyzetekben felidézhetik.
- A képzelet fejlődése érdekében arra bátorítjuk őket, hogy egy-egy feladatot többféleképpen próbáljanak megoldani. Keressék a problémákat, és törjék a fejüket azok megoldásán.
- A gyermeki érdeklődés irányító, mozgató tényezői az érzelmek. A tapasztalatszerzés vágyát, a problémamegoldás akarását az érzelmi állapot vezérli. Ezért fontos számukra, hogy pozitív érzelmi viszonyt alakítsunk ki a problémakeresés, a megoldás, a tapasztalatszerzés iránt.
- Óvodánkban a matematikai tapasztalatszerzés játékos formában valósul meg. Erre adódhatnak egyrészt spontán lehetőségek, amelyeket a nap során, a különböző tevékenységekben érhetünk tetten, és használhatunk ki. Mondókák, versek, gyűjtögetések, kézműves tevékenységek közben, komplex módon megjelenhetnek matematikai tartalmak. Másrészt tervszerűen szervezünk olyan játéktevékenységeket, amelyben az egyes matematikai műveletek körében szerezhetnek tapasztalatokat.

1.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Érdeklődve fordulnak a természet felé. Különbséget tudnak tenni élő és élettelen között, ismerik a természet körforgását, a fenntartható fejlődés alapjait.
- Ismerik és megnevezik a közvetlen környezetükben élő állatokat, növényeket, természeti helyszíneket, jelenségeket.
- Tisztában vannak az emberi szervezet alapvető funkcióival, kialakult „énképük” van.
- Eligazodnak az őket körülvevő tárgyi környezetben.
- Megtalálják helyüket szűkebb és tágabb közösségükben.
- Szívesen végeznek elemi kísérleteket.
- Észreveszik és élvezik a természet esztétikumát. Szeretik és óvják a természetet. Környezetük alakításában aktívan részt vesznek.
- Ismerik a természetjárás alapvető szabályait.
- Képesek valamilyen szempont szerint tárgyak rendszerezésére, halmazok alkotására.
- Tudnak mérni, képesek mennyiségek összemérésére.
- Szívesen játszanak a számokkal, számlálnak.
- Felismerik és megnevezik a környezetükben előforduló egyszerűbb formákat.
- Ügyesen építenek a környezetükben található tárgyakból, elemekből.
- Eligazodnak térben és síkban.

2. NÉPHAGYOMÁNYOK, JELES NAPOK

Esztétikai nevelésünk legfontosabb színtere a rajz, a zene, a mozgás, a „színjátszás” a gyermeki önformálás, önismeret s egyben a másik ember megismerésének sajátos eszközei. Mindezek a cselekvési formák a gyermek belső világát fejlesztik, stabilizálják, életérzésének, s önmagának sajátos kifejezőjévé válhatnak.

2.1. CÉLUNK

Fontosnak tartjuk gyermekeink önkifejező képességének fejlesztését, amelynek kiváló eszköze népünk hagyományainak, tárgyi és szellemi kultúrájának újraélesztése, továbbadása, mint az esztétikum, az érték közvetítője.

2.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- változatos technikák megismertetése, szükséges gazdag eszközválaszték nyújtása
- a gyermekekhez közel hozható jeles napok, és a hozzájuk kapcsolódó népszokások megismertetése, és megszerettetése,
- a népszokások felelevenítéséhez szükséges feltételek biztosítása,
- a néphagyományörzés beépítése a nevelésbe, játékba, fejlesztő tevékenységekbe,
- szokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó, autentikus népi mondókák, népmesék, népdalok, gyermekjáték dalok, gyermektáncok válogatása,
- az alkotókedvhez szükséges érzelmi ráhangolás megteremtése,
- tárgyi emlékek felkutatása kultúránk forma és mintavilágának megismertetéséhez.
- Fontos, hogy a gyermekek világához közelálló, számukra befogadható legyen az élmény tartalma. Ehhez minden olyan eszközt (tárgyi emléket, mondókát, mesét, éneket, játékot) felhasználunk, ami az átélést segíti. Törekszünk arra, hogy amennyire lehet, autentikus legyen a közvetítés. A legfontosabb, hogy minden gyermeket érintsen meg, de lehetősége legyen a maga módján átélni azt.
- A néphagyomány közösségteremtő, emberformáló lehetőségeinek kihasználása.
- A régi szokások által a gyermekek olyan egyéni értékekkel gazdagodnak, amelyek személyiségükre pozitívan hatnak. Fejődik esztétikai érzékük, mozgáskultúrájuk, önkifejező képességük, alakul viselkedésük, és ez által olyan közösségi értékek birtokába jutnak, amelyeket az élmények, a közös játék, a hagyományokon alapuló együttlét teremt meg.
- Az irodalmi alkotásokkal való találkozás alapját a népmesék, a népköltészeti alkotások, a zenei élménynyújtás alapját a népi énekes játékok, népi mondókák, és a néptánc adják.
- A mozgásfejlesztésben a népi játékoknak, a vizuális kultúra megalapozásában a népi kismesterségek technikáinak a megismerésének van nagy szerepe. Arra törekszünk, hogy e különböző tevékenységterületek egymással összefonódva, egymást megerősítve, minél több élményt nyújtva, komplex módon fejtsék ki hatásukat.

HAGYOMÁNYAINK

- **A gyermekek születésnapja:** A csoportok saját kialakított szokásaik szerint ünnepelve.
- **Falunap** (részvétel)
- **Október 23.:** Csoportonkénti rövid megemlékezés.
- **Mártonnapi jótékonysági bál**

- **Mikulás:** December 6-án érkezik óvodánkba. A Mikulás köszöntése „csoportonként” történik, ahol a gyermekek közösen mondanak verset, énekelnek dalokat
- **Advent:** Az óvodában a Karácsonyra való készülődés a legfontosabb, amely a gyerekekkel az ünnepvárás izgalmát, a titkos ajándék készítés örömét jelenti, és jól előkészíti az igazi családi ünnepet. Az előkészületet a családi munkadélutánok is szolgálják, így a szülők is kipróbálhatják azokat a változatos tevékenységeket, amelyeket a gyerekek ebben az időszakban végeznek. Az ilyenkor együtt, óvodában készített díszek emelik az ünnep hangulatát.
- **Karácsony:** óvodai megünneplése a teljes csoporttal történik, az óvodapedagógusok által előadott mesével, bibliai történettel, adventi koszorú gyertyáinak meggyújtásával, a „Szeretet gyertyájának továbbadásával, további néphagyományhoz köthető közösségerősítő játékkal, és ünnepi asztalnál történő étkezéssel. A délelőtti folyamán a gyerekek birtokukba vehetik az Önkormányzat és a szülői szervezet által felajánlott új óvodai játékszereket. Valamint kis műsorral kedveskedünk az önkormányzat által szervezett, „Mindenki Karácsonyán” megjelent csokvaományi lakosoknak.
- **Farsangi mulatság:** Óvodánkban hagyomány a jelmezbál, amely a teljes csoporttal és a meghívott szülők társaságában zajlik. Táncos mulatozással, mókás beöltözéssel kergetjük ki a telet, és így ünnepeljük a jó idő közeledését, a tavasz beköszöntét. Kis műsorral készülünk a települési Nyugdíjas Klub által szervezett Tavaszköszöntő rendezvényre.
- **Március 15.:** A gyermekek készíthetnek minden olyan eszközt, amely tartalmában az ünnephez kapcsolódik, és emeli annak hangulatát. A csoportok az ünnepet megelőző utolsó munkanapon óvodai tevékenység keretében kokárdával díszített ünneplő ruhában, emlékeznek meg március 15-ről.
- **Március 22.:** Víz világnapján látogatás a Bükk kútjához.
- **Húsvét:** Népi hagyományok hatják át, a hímestojás-készítés, a locsolkodás, a csinos ruha, a kölni, a locsolóvers, a házi sütemények ünnepe. Családi munkadélután előzi meg. Óvodánkban a locsolkodás a Húsvét utáni héten, napokban van. A csoportonként készített Húsvéti ajándékot az ünnep előtt viszik haza a gyermekek.
- **Április 22.:** Föld napján az óvoda udvarának tisztítása, „csinosítása”.
- **Anyák napja:** Május első vasárnapja előtti héten a csoportok külön, bensőséges körben, Anyák napi műsorral köszöntik az édesanyákat.
- **Majális:** május elsején májusfa állításról az Önkormányzat gondoskodik. Óvodánk kis tavaszi műsorral kedveskedik a települési Majálison megjelent csokvaományi lakosoknak.
- **Évzáró- Ballagási ünnepség:** A nevelési év során tanult versek, dalok, játékok örömteli előadását jelenti. A gyermekek közösen készülnek műsorral, amely előadására június elején kerül sor.
- **Gyermeknap:** erre az időre szervezzük családi kirándulásunkat.
- **Búcsú kirándulás:** a nagycsoportosokkal Szilvásváradra a Szalajka völgybe.

JELES NAPOK

- **Szeptember (Szent Mihály hava)**
 - **8. Kisasszony napja:** Őszkezdő, „fecskehajtó”. E naptól kezdve indulnak a fecskék, vándormadarak. (választható)

29. Mihály nap: Őszi évnegyedelő. Pásztorünnep. Ekkor hajtották be az állatokat a legelőről, s ekkor fizették ki a pásztorokat, s rendezték a Mihály napi vásárokat.

SZÜRET

- **Október (Mindszent hava)**

- 23. Nemzeti ünnep**

- 26. Dömötör nap:** pásztorünnep, kukoricafosztás (választható)

- **November (Szent András hava)**

- 1. Mindenszentek:** Vetés, őszi munkálatok befejező napja, a természet nyugovóra térése.

- Más kultúrák hagyományai: Halloweeni töklámpás készítés (az időszakot megelőző hét tevékenysége a tűzvédelem jegyében)

- 11. Márton nap:** Ekkor vágják a „Márton lúdját”, és a lakomán megkóstolják az újbort.

- 30. András napja:** András nap utáni vasárnap kezdődik az Advent. (választható)

- **December (Karácsony hava)**

- Advent:** Jézus várása, a csendesség, a várakozás időszaka.

- 4. Borbála:** Lányok pártfogója, nőknek dologtító nap. Férjváltások – „Borbála ág” vízberakása.(választható)

- 6. Miklós:** jön a Mikulás

- 13. Luca napja:** Gonoszjáró nap, védekezés a boszorkányok ellen.

- Ekkor készítik a Luca-székét, a legények „kotyolni” járnak.

- Termés jósló szokás a Luca napi búza ültetése.(választható)

- Karácsony:** Betlehemezés, regölés, a gyerekek ajándékozása.

- **Január (Boldogasszony hava)**

- 6. Vízkereszt: (Három királyok napja)** A karácsonyi ünnepek kör záró napja, a Farsangi ünnepek kör kezdete. Három királyok járás. Házszenelés. (választható)

- 22. Vince:** Szőlősgazdák védőszentje. Termésjósló: „Ha megcsordul Vince, tele lesz a pince.”(választható)

- **Február (Böjtelő hava)**

- 2. Gyertyaszentelő:** E napon jön ki a medve a barlangjából.(választható)

- 24. Mátyás:** Jégtörő. „Ha jeget nem talál, akkor csinál.”- időjárás jósló (választható)

- Farsang:** Vízkeresztől Hamvazószerdáig.

- Hamvazószerda:** Megkezdődik a böjt

- **Március (Böjtmás hava)**

- 8. Nőnap**

- 15. Nemzeti ünnep**

- 18-19. Sándor, József**

- 20. Benedek:** A tavasz első napja, nap-éjegylenlőség ideje.(választható)

- **Április (Szent György hava)**

- Virágvasárnap:** Húsvét előtti vasárnap. Barkagyűjtés, - szentelés.

- Kiszehajtás – Húsvétot vezeti be.(választható)

HÚSVÉT

- 24. György nap:** Gonoszjáró nap. Ajtókra tuskés ágakat tűznek. Füst általi megtisztulás.(választható)

- **Május (Pünkösöd hava)**

- Majális:** Az estét a legények az erdőben töltik, s hazafelé kedvesüknek májusfát állítanak. (A májusfa a természet újjászületésének szimbóluma, szerelmi ajándék)

Anyák napja: Május első vasárnapját megelőző péntek
12-13-14. Pongrác, Szervác, Bonifác: Fagyoszontek (választható)
Pünkösöd: Húsvét után 50 nappal kezdődik. Pünkösdi királynéválasztás.
Pünkösdi királynéjárás. A nyár kezdetének ünnepe.(választható)

Környezeti jeles napok:

- **Március 22.: A Víz világnapja**
- **Április 22.: A Föld napja**

2.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Ismerjenek változatos technikákat, az azokhoz szükséges gazdag eszközválasztékot. A mozgásfejlesztésben a népi játékoknak, a vizuális kultúra megalapozásában a népi kismesterségek technikáinak megismerésének van nagy szerepe,
- ismerjék a jeles napokat, és a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat,
- ismerjenek a szokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó, autentikus népi mondókákat, népmeséket, népdalokat, gyermekjáték dalokat, gyermektáncokat,
- nyíljon meg alkotókedvük,
- váljanak kíváncsivá az emlékek felkutatására, kultúránk forma és mintavilágának megismerésére,
- fejlődjön esztétikai érzékük, mozgáskultúrájuk, önkifejező képességük, alakuljon közösségi és kooperációs viselkedésük.

3. MESÉLÉS, VERSELÉS

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a

kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Tartalma:

- Naponta többszöri mesélés, verselés mindig szituációhoz kötöten.
- Egy- egy mesét több alkalommal hallanak a gyermekek, majd a bábozáshoz és a dramatizáláshoz szükséges eszközök biztosításával tesszük lehetővé a mesék tartalmának eljátszását.
- A tevékenységek alatt a magyar beszéd szabályainak megfelelő, személyes példát mutat az óvónő. Pontosan fogalmaz, őszinte, önmagát adja, a gyermeket partnernek tekinti. Megteremti a mese hallgatásához szükséges külső és belső feltételeket, hangulatot. Megosztja érzéseit, érzelmeit, magatartása közvetíti a mesében rejlő üzenetet. Igényesen válogatja ki az irodalmi anyag tartalmát, amely a szituációhoz, a gyermekek életkori sajátosságához, érdeklődéséhez megfelelően kapcsolható.
- A kicsik versei népi mondókák, ritmikus, zenei hatású versek gyűjteménye. Meséik cselekménye egyszerű, érthető, ritmikusan ismétlődő.
- Ahogyan a gyermekek növekednek, a mesék is bonyolultabbá válnak, a többfázisú állatmesék, népmesék, novellisztikus- realiztikus mesék lesznek jellemzőek mesevilágukra. A mai magyar írók és költők alkotásaival is megismertetjük a gyermekeket.
- A nagyobbak mesevilágába már beépülnek a klasszikus tündér- mesék, a tréfás- és a műmesék is. Már meseregényeket, folytatásos meséket is mondhatunk, felolvashatunk nekik. Versanyaguk különböző típusú mondókákkal, kiolvasókkal, több versszakból álló, évszakokhoz, állatokhoz, környezethez, családhoz fűződő művekkel gazdagodik.
- Olyan verseket, meséket választunk ki, amelyek közvetítik a környezet megszerettetését, a néphagyomány ápolását, az évszakok szépségét.
- Az alábbi műfajokból választunk: hintáztatók, lovagoltatók, egyszerű mondóka mesék, halmozó láncmesék, állatok beszédének dramatizálása, népi mondókák, névcsúfolók, halandzsa szövegű kiolvasók, vidám, humoros szövegű versek, egyszerű és fordulatossabb állatmesék, versek és mesék a környezetből, tündérmesék, folytatásos meseregények.
- A mesék, versek mellett nagyon fontosak a mindennap előforduló anyanyelvi játékok, amiket a nap folyamán bármikor kezdeményezhetünk.

A tevékenységhez szükséges feltételek biztosítása:

- Mesét vagy verset a hét mindennapján, a délelőtti napirend bármelyik szakaszában hallhatnak a gyermekek, mindig megteremtve a mesehallgatáshoz szükséges hangulatot.
- A mesélés közben az óvónő mindig szemben helyezkedjen el a hallgatókkal, előadásmódjában megnyilvánul személyisége, tekintete, mimikája, hanglejtése, fokozza a meseélményt. A helyes hangképzés, hangsúlyozás, hanglejtés, hangszín, beszédtempó megválasztása, szabályos mondatszerkesztés, mondatfűzés, a nyelvhelyességi szabályok betartása elengedhetetlen eszközök a mesélés során.
- A gyermekeknek a csendes pihenő megkezdésekor is mesélünk, ilyenkor hosszabb, vagy folytatásos meséket is mondhatunk, az ügyesebb gyermekek maguk is előadhatnak ismert meséket, kitalált történeteket.

- A verses tevékenységeket lehetőleg más tevékenységhez kapcsoljuk. Naponta többször mondogatjuk.

3.1. CÉLUNK

A népi hagyomány kínálta irodalmi kincsek, az óvodás gyermekek életkorához igazodó formák megismertetése, a mesékkal, zeneiséggel elbűvölt pillanatok átélése, ennek hatására személyiségük kibontakoztatása, nyelvi képességeik fejlesztése.

3.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- A felhasznált irodalmi anyag igényes összeállítása,
- rendszeres, többoldalú, élményszintű átélés biztosítása a megfelelő irodalmi formákkal, ezeken keresztül az érzelmi, esztétikai, értelmi fejlődés segítése,
- nyelvi képességek fejlesztése,
- megfelelő szervezeti formák alkalmazása.
- Az irodalmi alkotások válogatásakor előtérbe helyezzük a magyar népi kultúrából megőrzött népmeséket, népi rigmusokat, népi játékokat, de természetesen a magyar klasszikus, és kortárs, valamint a külföldi költők, írók színvonalas munkáiból is kerül anyag az összeállításba. Folyamatosan gyűjtünk találós kérdéseket, nyelvügyesítőket, tréfás meséket, verseket, ölbeli játékokat is. Figyelünk arra, hogy minden jelenség megfigyeléséhez, a néphagyományok megismeréséhez legyen az óvodapedagógus tarsolyában mese, vers, mondóka.
- Rendszeres, többoldalú, élményszintű átélés biztosítása a megfelelő irodalmi formákkal és módszerekkel, ezeken keresztül az érzelmi, esztétikai, értelmi fejlődés segítése.
- A bemutatáson, bábjátékon, dramatizálásán kívül használt egyéb módszerek: a gyerekek önálló mesemondása, mese folytatása, befejezése, mesehősről vagy kulcsszavakról való mesemondás, ismert mese átstrukturálása, mesemondás eszközökkel, eszközökről, mese-mimetizálás (némajáték, mozdulat, gesztus, mimika), alkalmazott gyermeki bábjáték, diavetítés, mesefilm vetítés (ovi-mozi)
- A verselés, mondókázás lehetőségét a játékban kialakuló helyzetek spontán módon teremtik meg, (s ezzel az óvodapedagógus valahányszor él is) tehát ezen alkalmak számát tudatosan tervezni nem lehet. Tervezni lehet, és kell is azonban az irányított játéktevékenység, séták, népszokások alkalmával mondogatható verseket A gyermekek átérzik annak misztikus lehetőségét, hogy szavaikkal, hangsúlyaikkal, mozdulataikkal befolyással lehetnek akár a természetre, jelenségekre is.
- Még varázslatosabb világba való „bejárást” tesznek lehetővé a népmesék. A ráhangolódást, amely az átéléshez szükséges, egy elkülönülő hely (pl. mesekuckó), megelőző–záró rítusok (gyertyagyújtás, ének-, zeneszó), hívogató formulák teremtik meg. „A befogadás, alkotás, újraalkotás egymással szorosan összefüggő, egymásra ható esztétikai tevékenységek, amelyek közül alapvetően fontos a befogadás.”
- Az óvodába kerülő gyermekeket – élettani sajátosságaikból fakadóan – ölbeli játékokkal, mondókákkal ismertetjük meg a szó és a mozdulat – ritmus örömteli kapcsolatával. Báb segítségét használjuk a bátortalan, nehezen beszélő gyermekeknél, a konfliktuskezelésnél, párbeszéd megkönnyítésénél.
- Az óvodáskor egészén használunk beszédfejlesztő gyakorlatokat, ezeket beépítjük a drámajátékokba, dramatizálásba. Lehetőséget adunk az improvizációra meséléskor, saját versikék fabrikálásakor. Ezáltal bővül szókincsük, fejlődik kreativitásuk, gondolkodásuk.

- A közös irodalmi élmény befogadásához, átéléséhez elengedhetetlen a csendes, nyugodt légkör, a megfelelő hangulat, amit csak a kötött szervezeti forma biztosít. Ezért, ha az egész csoportnak mesélünk, mindenkivel együtt verselünk, akkor minden gyermektől megkívánjuk a részvételt.
- A játéktevékenység bármely percében adódhat alkalom kötetlen, néhány, vagy akár csak egy gyermeket érintő verselésre, mondókázásra, ölbeli játéokra. Ezek az örömteli pillanatok az egyéni bánásmód remek lehetőségei. Az udvaron, vagy mozgásos játékokat kísérve is alkalom adódhat mondókák, versikék ismételtetésére.
- Az elalvás előtti csendes, meghitt, családi légkör megteremtése érdekében mindennap mesélünk a gyermekeknek. Törekszünk arra, hogy a mese hangulata elősegítse a nyugalmi állapot elérését.

3.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, mondókákat.
- Várják, igénylik a mesét.
- Szívesen élük át élményeiket a bábozás, dramatizálás segítségével.
- Tudnak mondókákat a természet jelenségeiről, előadják kedvenc verseiket, meséiket.
- Az ismert vagy kitalált meséket mozgással, és más művészeti eszközzel önállóan is meg tudják jeleníteni.
- Életkoruknak megfelelő szókincsük van.
- Szeretik és becsülik a könyveket, ismerik a mesekönyvek használatát.

4. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös énekes-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek - néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az éneklés, zenélés, a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A gyermektánc örömforrást jelent számukra a mozgás harmonikus, rendezett, zenére épülő ritmus eszköztárával, közösségalkotó hatásaival.

A fejlesztés tartalma:

A tiszta intonációt segíti:

- kis terjedelmű dalok tanítása,

- megfelelő hangmagasságon való éneklés,
- az óvónő személyes példa mutatása, tiszta éneklése, szép szövegejtése, egyszerű népdalok bemutatása
- szóbeli javítás, buzdítás.
- Feladatunk a gyermekhang ápolása és fejlesztése. A gyermek hangjának védelme és megóvása, a túleröltetéstől, hideg levegőtől. A tiszta, szép, könnyed, lágy éneklés kialakulása érdekében, játékos gyakorlatokkal fejlesztjük a helyes légzősmódot.
- A zenei hallásfejlesztése az aktív éneklésre épül.

Magas és mély hang különbsége:

- A magas és mély közötti különbséget térbeli jelenségekhez kapcsoljuk.
- A tér és hangmagasság jelzése a zenei írás-olvasást készíti elő / beszéd, mondóka, ének, hangszerjáték bemutatásával/, a különbségek képi érzékeltetésével, előbb nagyobb, majd kisebb hangtávolságokban.

Halk és hangos közötti különbség:

- A hangerő, amely kifejezi a zene jellegét, hangulatát.
- A halk és hangos különbségét mindig egymáshoz viszonyítva, hallható módon érzékeltetjük. /beszédben, mondókával, énekléssel, hangszeren, zörejekkel /
- A hangerőt térben is érzékeltetjük, vízszintes irányban nyitjuk és zárjuk a hangunk erejét. Ügyelünk arra, hogy a különbségek ne legyenek túlzóak- kiabálás, suttogás.

A hangszínek felismerése:

- A gyermekekkel körülvevő környezetben lévő természetes hangok különbözőségeit figyeltetjük meg. (látás-, hallás- megnevezés) A hangokon keresztül a külvilágról fontos ismereteket, értesüléseket, szereznek a gyermekek. A hangszínekre érzékenyebb gyermek többet ismer meg a világból.
- A gyermekek egymás hangját is pontosan megfigyelik. A felismerő játékokban derül ki, hogy mennyire jól ismerik egymás hangját.
- A belső hallás - fejlesztése hang nélkül jön létre és a zenei emlékezet tárolja-dallambújtatás. A gyermekek zenei emlékezete gyorsan fejlődik, sok élményt tárol. A dalok énekelgetése, már az emlékezet bizonyítéka. Az emlékezet kipróbálása a - dallamfelismerés.

Ritmusérzék fejlesztése:

- Az óvodáskorú gyermek ritmusérzéke az állandó, kellemes zenei tevékenység útján fejlődik.
- Az egyenletes lüktetés- a mondókák, dalok szabályosan ismétlődő súlya. Folyamatosságát éneklés közben a játékos mozgás erősíti meg, a többszöri ismétléssel. A gyermekek utánzási kedvét azzal fokozhatjuk, hogy az ismétlődő motívumoknak játékos értelmet adunk. (ütögetések, karlebegtetések, stb.,) A mozgások ne változzanak túl gyakran.
- Ritmuskiemelés csak akkor lehetséges, ha már az egyenletes lüktetést érzik a gyermekek. A ritmus hosszabb és rövidebb egységek időbeli egymásutánja, egy hangra egy szótag esik. Először egyszerű mozdulatokkal emeljük ki a ritmust és a dalban előforduló szüneteket, más mozdulattal érzékeltessük. A ritmusról való felismerésnél a

zenei emlékezetre támaszkodhatunk a nagycsoportosoknál. A ritmusérzékét fejleszti a kérdez- felelek játék és a ritmus – visszhang játék, a gyermektánc.

A tempóérzékelés fejlesztése:

- A dal gyorsaságát és lassúságát játék közben sok tényező befolyásolja: a dal jellege, a gyermekek mozgásfejlettsége, az óvónő egyénisége, a helyszín nagysága, stb.
- Gyors és lassú közötti különbség érzékeltetésére mindig éneklést és mozgást, időbeli cselekvést használunk.
- A kétféle tempó bemutatásánál vigyázunk arra, hogy a gyors és a lassú a normál tempónál gyorsabb és lassabb legyen.

Mozgáskultúra fejlesztése:

- Az életkor figyelembe véve kell alkalmazni a különböző mozgásokat, lépéseket.
- Az óvodában használt gyermektáncok, néptánc alapformák: forgás, a páros forgás, guggolás, taps, kifordulás, stb.
- Játékos mozdulatokat, változatos térformákat alkalmazva fejlődnek a tér- és formaérzékük/ kör, két kör, csigavonal, kígyóvonal, sorgyarapodó, egy kapu és átbújó sor, szűkülő- táguló kör stb.

A zenei alkotó készség fejlesztése:

- a gyermek kitaláló és önkifejező törekvése, amit az óvónő improvizáló kedve bontakoztat ki. Az óvónő zenei műveltsége mintát ad a gyermekek számára.
- A spontán hangicsáló- gyermek már sok zenei élményt gyűjtött, a csoport lékörben jól érzi magát. Nem a felnőtt értelemben vett alkotás az övé, csak egyszer elhangzó gyermeki játszadozás.
- A gyermek a maga kedvére –dúdolgat- ismert dallamot más szöveggel, valamilyen otthoni élmény hatására.
- A spontán önkifejezés vágyát a tudatos önkifejezés öröme követi. Az óvónő indirekt módon befolyásolhatja a gyermekek zenei alkotókedvét, különböző énekes játékokkal, felelgetőkkel, hangjátékokkal.

4.1. CÉLUNK

Zenei készségek kialakítása. Zenei élményeken keresztül a népzene és a néptánc hagyományok csirái, mint az anyanyelv beépüljön a gyermekek mindennapjaiba.

4.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- a felhasznált zenei anyag igényes összeállítása, amely megfelel az életkori sajátosságoknak, és a csoport összetételének,
- élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek biztosítása, amelynek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét,
- változatos szervezeti formák, módszerek alkalmazásával az esztétikai érzék, az értelmi képességek, az érzelmek, a kreativitás, valamint a harmonikus mozgás fejlesztése.
- Az ének, zene, énekes játék foglalkozások anyagát a korcsoportnak, és a gyermekek képességeinek megfelelő szöveges, és énekes népi gyermekjátékok közül válogatjuk-öbéli játékoktól, a különféle népi mondókákon át a bonyolultabb szerkezetű népi játékokig.

- Kiscsoportban elsősorban az érzelmi biztonságot nyújtó ölbeli játékokat alkalmazunk, amelyek között találhatóak altatók, ébresztők, mosdatók, etetők, cirókálók, piszézők, lovagoltatók, tapsoltatók táncoltatók, hintáztatók. A személyes játékélmény a kicsiket a közös játékokban való részvételre is motiválja, később kedvet ébreszt bennük ahhoz, hogy maguk is szerepet vállaljanak az együttes játékban.
- A fejlettebb gyermekek számára a mozgásfejlesztés fokozatait, térformák kialakítását emeljük ki: játékokba hívogatásokat, mondókákat, az örömteli játék élményét nyújtó kapus, vonulós futó, fogyó, gyarapodó, párválasztós énekes játékokat.
- A legügyesebbek a játékfűzések lehetőségeit ismerik meg ahol elsősorban a komplexitásra törekszünk az egyes témákhoz kapcsolódó játékok összefűzésével. Hónapokra lebontva készítünk terveket.
- A tánc alapjait az egyszerű mozdulatok utánzás útján való ismételtetésével igyekszünk a gyermekekhez közel hozni. A legfontosabb az egyszerűség, és az önkéntesség, amelyben a kötött mozdulatokban rejlő változatosság, és a zenével való összhang egyre teljesebb élménye ötvöződik.
- Tervezett zenei tevékenységek során a feladatok változatosságával motiváljuk gyermekeinket, így a szabad játékban élményeik újra rendezésével teremtik meg a tanult zenei formák alkalmazását.
- Az örömteli játékhoz nyugodt, légkört, megfelelő helyet, és változatos eszközöket, hangszereket biztosítunk. Igyekszünk kihasználni a mindennapok során spontán adódó zenei-játék lehetőségeket, a csoportszobában, öltözőben és az udvarunkon is.

4.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek örömmel, és felszabadultan énekelnek;
- Hallottak (ismernek) műzenei, és komolyzenei darabokat;
- A gyermekek szívesen vesznek részt ének-zenei tevékenységekben;
- A megismert zenei formákat változatosan, és kreatívan alkalmazzák;
- Biztonsággal használják az egyszerű ritmushangszereket, illetve mozdulatokat a dalok, mondókák egyenletes lüktetésének, motívumhangsúlyának érzékeltetésére;
- Megkülönböztetnek zenei fogalom párokat, hangszíneket;
- A táncot, mint mozgásformát, és mint tevékenységet, változatosan, és örömmel használják.

5. VIZUÁLIS FELDOLGOZÁS: RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA, BARKÁCSOLÁS

A rajzolás, festés, mintázás, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Komplex, szintetizáló tevékenységforma, amely a cselekvésen kívül mozgósítja az érzékelést, észlelést, figyelmet, emlékezetet, képzelőerőt, gondolkodást és felszabadítja a gátlásokat, valamint a negatív és pozitív érzelmeket.

Az óvodapedagógusok az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret biztosítanak. Maga a tevékenység – s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Ezek a tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi – plasztikai

kifejezőképesség, komponáló –, térbeli tájékozódó - és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Tartalma:

Rajzolás:

- Az ábrázolás kezdete a firka. A firkálásra kapnak lehetőséget asztalon, földön, táblán, homokban, hóban, aszfalton (kréta, pasztell, rajzolópálca, vastag ceruza). A firka lehetővé teszi a nagymozgások erőteljesebbé tételét.
- A firkálást elhagyva, tovább fejlesztjük a gyermekek ábrázolását olyan eszközökkel, amelyek finomabb mozgást igényelnek (színes ceruza, zsírkréta, filc stb.)
- A rajz készség fejlődését figyelemmel kísérjük, szükség szerint alakítjuk.

Festés:

- Először megismerik a festék tulajdonságait,
- Különböző technikával hagyjanak nyomot a papíron, ilyen az újjak, nyomda, dúcok, tárgyak, növény nyomatok, szimmetrikus képvarázslatok.
- Kisebb, nagyobb felületeket festenek kedvükre. Ehhez fontos, az ecset és a festékkezelés elsajátítása. Szükség szerint használjanak vastag vagy vékony ecsetet.
- A festéshez gombfestéket és temperát alkalmazunk, lehetőséget teremtve a színkeverésre.

Mintázás:

- A képlékeny agyag használata nagy élmény a gyermekek számára.
- Gyúrnak, alakítanak homokból, hóból, só- liszt gyurmából, gyurmából, lehetőség szerint ünnepek alkalmával téstából.
- A különböző anyagok formálása más- más lehetőséget nyújt, amit a gyermekek nagy örömmel fedeznek fel.
- Finommozgás és manuális készségfejlesztő technikák a lapítás, gömbölyítés, sodrás, nyújtás, kihúzás, kicsípés, karcolás, nyomás, a formák tagolása, részekből egész kialakítása.
- A téma szerint biztosítunk kiegészítőket az alkotások díszítésére.

Kézimunka:

- A különböző anyagok felhasználásával készített használati tárgyak (terítő, karkötő, stb.) a gyermekek játékát gazdagítják
- A különböző textilek, fonalak, kiegészítők, valamint a változatos technikák alkalmazását, gyakorlását kedvelik a gyerekek (varrás, szövés, fonás, körmicézés, stb.) megválasztásuk a gyermekek ügyességének függvénye.
- A végeredmény megszületésére törekvés fejleszti a feladattudatot, kitartást.

Építés, barkácsolás:

- Térbeli alakzatok létrehozása különböző anyagokból, tárgyakkól.
- A tevékenység közben ollóhasználat, ragasztás helyes technikájának elsajátítása.
- Egyszerűbb papírhajtogatás menetének megismerése, alkalmazásuk a játékokban, dekorációban
- Az alkotás közben fejlődik finommozgásuk, széperzékük, szín és formaviláguk, törekednek a pontosságra, kitartóbbak lesznek.

Műalkotás, kézművesség:

- Műalkotások hangulatának, színvilágának megfigyelése, megbeszélése.
- A gyermekek környezetében lévő esztétikus jelenségek, építmények megfigyelése, lehetőség szerinti látogatása.
- A lehetőség szerint kézművesek látogatása, megfigyelése munka közben.

Általános és kiemelt technikák

- Rajzolás különböző eszközökkel, ceruza, zsírkréta, aszfaltkréta, stb.;
- Festés különböző technikákkal (ecsettel, kézzel, dugóval, fröcsköléssel, viaszolással, stb.);
- Vágás, nyírás, tépés, ragasztás, hajtogatás, papírmásé;
- Formázás, gyurmázás;
- Szövés, fonás, varrás;
- Gyöngyfűzés,
- Különböző technikák természetes anyagokkal (csuhé, termések, stb.);
- Textilből készült tárgyak, képek;
- Szabadon választott egyéb technikák.

5.1. CÉLUNK

Hozzuk felszínre a gyermekek élmény- és fantáziavilágának motívumait a mindennapokat átható, folyamatos, szabad önkifejezés, a művészeti, ábrázoló tevékenység által.

5.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- a gyermekek ismerkedjenek meg a hagyományos népi kismesterségekkel, népművészeti elemekkel, eszközökkel és természetes anyagokkal,
- ismerkedjenek meg az új, modern vizuális technikákkal, a hozzá tartozó eszközökkel, amelyek által fejlődik kreativitásuk, alkotókészségük, és önbizalmuk,
- a gyermekeket meg kell tanítani az eszközök helyes fogására, megfelelő használatukra, és tisztántartásukra,
- a gyermekek tér, forma, és színeképzetének gazdagítása,
- a folyamatos alkotótevékenység feltételeinek megteremtése csoportszobában, és az udvaron egyaránt,
- az alkotáshoz és befogadáshoz szükséges készségek fejlesztése,
- a tevékenység mindennapos öröm és sikerek forrása legyen.
- Óvodába lépéskor a gyermekek nagy része már ismeri a síkbeli ábrázolás néhány technikáját, már tud ceruzával, krétával, ecsettel nyomot hagyni a papíron. Erre

alapozva bővítjük technikai palettájukat és fejlesztjük az ezekhez szükséges képességeiket, hogy egyre kifinomultabb műveket hozzanak létre.

- Megismerik a térbeli és tárgyalató technikákat, melyek által fejlődik térbeli látásmódjuk. A gyurmázás segítségével a képlékeny agyagból készítenek tárgyakat sodrással, gömbölyítéssel, lapítással, nyújtással, stb. A barkácsolási technikákkal megmunkálnak, összeszerkesztenek alapanyagokat, tárgyakat, eszközöket készítenek. A papírból játékokat, díszeket készítenek hajtogatással, vágással, tépéssel, ragasztással, kasírozással, stb.
- A különböző díszítőtechnikával, mint a karcolás, mintázás, ragasztás, vágás, írókázás, stb., az alkotásaikat esztétikusabbá tehetik. Megismertetjük velük az archaikus magyar díszítőmotívumokat, amelyek változatos alkalmazása kreativitásukat, esztétikai érzéküket is fejleszti.
- A népi kismesterségek már régről kifinomult technikáinak egy része az óvodás korú gyermekek számára könnyen elsajátíthatóak. Ezzel gazdagítjuk technikai eszköztárukat. Fonások, szövések, varrások segítségével szép fonal és textiltárgyakat, játékokat hozhatnak létre, természetes anyagokból, vízparti növényekből használati tárgyakat, díszeket, játékokat fonhatnak.
- A finommozgásuk fejlesztéséhez nagymértékben hozzájárul a gyöngyfüzés,
- Megismertetjük a gyerekeket új, eddig nem ismert technikákkal, eszközökkel, anyagokkal, amely segítik őket egy-egy téma alkotás technikai megvalósításában.
- Fantáziájuk, színviláguk, kreativitásuk, kibontakoztatását elősegítve komplex fejlesztésben kapnak segítséget a fejlődéshez.
- A gyermeki fantázia alkotta szabad önkifejezés módszertani követelmény. Spontán fejlődését gátolja a sablonok használata, az „egyenalkotások” ezért kerüljük ezek használatát.
- Minden technikához megfelelő minőségű, gyermekméretű eszközöket, szerszámokat biztosítunk. Megtanítjuk a gyerekeknek ezek biztonságos, rendeltetésszerű, eredményes használatát.
- Az anyagok sokfélesége a gyerekeknek főleg tapintási tapasztalatokat adnak. Megismernek sokféle felületű, keménységű, állagú anyagot, ezek jellemző tulajdonságait, formálhatóságuk, alakíthatóságuk módját, lehetőségeit.
- Óvodai kirándulások alkalmával, előfordulási helyeiktől maguk is részt vehetnek ilyen természetes anyagok gyűjtésében, mint a nád, gyékény, vessző, botok, termések, magvak, stb. A családokat is bevonjuk a gyűjtögetésbe, amely ösztönzőleg hathat a tartalmas családi programok szervezéséhez is.
- Az alapanyagokat a gyermekek számára elérhető helyen, esztétikusan tároljuk
- Amikor a gyermekek a különböző technikákban megfelelő jártasságra tesznek szert, lehetővé tesszük számukra, hogy azokat szabadon is alkalmazzák, hogy játékuhoz ötleteik és szükségleteik alapján tárgyakat, eszközöket készíthessenek. Így kreativitásuk fejlődik és játéku is gazdagodik.
- Ráébrednek munkáik, tárgyaik, egyedi értékére és elismerik társaik által alkotott dolgok értékeit is.
- Pozitív érzelmi viszonyt alakítunk ki az esztétikum (környezet, tárgyak, minták, színharmónia, stb.) iránt. Ez a harmónia a lelki egészségükre, identitástudatukra, ízlésvilágukra is hatással van.

- Az alkotó tevékenységek személyiségformáló erőként hat a problémamegoldó, ábrázoló, alkotókészségükre, színesítik fantáziájukat, gazdagítják játékukat. A kezdeti, lendületes nagymozgással járó ábrázolás fokozatosan a cselekvések, alkotások hatására és a változatos technikák gyakorlásának eredményeképpen egyre finomabb mozgássá rendeződik, miközben pszichikus funkcióik is fejlődnek.
- Az alkotás folyamatosságát, mindennapokba való beágyazódását a sokoldalú, egyéb tevékenységekkel való összhangban a komplexitás biztosítja.
- A gyermekeknek folyamatosan van lehetőségük ábrázoló tevékenységeket végezni, a megkezdett munkájukat folytatni, illetve befejezni. Erre a csoportszobákban állandó helyet biztosítunk, de az udvaron is az időjárástól függően sokrétű tevékenységet nyújtunk a számukra.
- Bátorítjuk önálló kezdeményezéseiket, lehetőség szerint támogatjuk ezeket, igény szerint segítünk a szükséges feltételek megteremtésében.
- A tervszerű, szervezett, tematikus ábrázolótevékenységekben lehetőséget adunk, hogy a gyermekek bármikor bekapcsolódjanak, kedvük szerint végezzék, akár több napon keresztül is folytassák az alkotást.

5.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Szívesen vesznek részt rajz, ábrázolási, és kézműves tevékenységben;
- Élményeiket, érzéseiket alkotó tevékenység által szabadon fejezik ki;
- Alkotásaikban egyéni módon jelenítik meg elképzeléseiket, élményeiket;
- Színhasználatuk gazdag;
- Ismerik, kreatívan és szabadon használják a megismert anyagokat, technikákat;
- Az eszközöket helyesen, biztonságosan, biztonsággal használják;
- Emberábrázolásuk koruknak megfelelő;
- Igényük van esztétikus környezetre;
- Különbséget tudnak tenni szép és csúnya közt, ismernek képzőművészeti alkotásokat.

6. TESTNEVELÉS

A testnevelés az óvodáskorú gyermek kiegyensúlyozott fejlődésének fontos eszköze. A mindennapos torna és a heti egy kötött formában szervezett foglalkozás lehetőséget biztosít az életkori sajátosságokból fakadó mozgásigény rendszeres kielégítésére, testi és koordinációs képességek fejlesztésére, a szervezet edzésére, az egészség megóvására, megszilárdítására, a gyermek egyéni fejlettségi szintjének megfelelően. Mindezek megvalósítása játékos formában a heti témához köthetően kell, hogy megvalósuljon komplexen (lehetőség szerint megjelennek dalok, mondókák is), ezért jellemzően szórakoztató tevékenységformája a gyermekeknek, amelyben a szerepfelvétel dominál (pl. „Erdei állatok élete ősszel” - sün motozás, gurulás, eledel gyűjtés, vagy járművek mozgásának utánzása közlekedési témánál, stb.) Ezek megfelelő hangulati elemek és egyben ismereteket nyújtó tevékenységek miközben a mozgásfejlesztést célozzák meg.

A fejlesztés tartalma

Rendgyakorlatok:

1. Állások - egyenes testtartás
2. Testfordulatok;
3. Menet lépés és ütemtartással;
4. Alakzatok és alakzatváltoztatások - vonal és köralakítás

Előkészítő gyakorlatok, gimnasztika:

1. Szabadgyakorlati alapformájú:
 - szabadgyakorlatok
 - kéziszer gyakorlatok (labda, bot, karika, szalag, babzsák, kötél)
 - társas gyakorlatok
 - padgyakorlatok
2. természetes gyakorlatok:
 - természetes járás
 - különböző járásmódok

Főgyakorlatok:

Torna vonatkozású fő gyakorlatok:

1. természetes támaszgyakorlatok;
 - kuszások, csúszások, mászások;
 - egyensúlyozó járásgyakorlatok;
2. talajtorna gyakorlatok:
 - gurulás a test hossz tengelye körül;
 - gurulóátfordulás előre;
 - tarkóállás és gurulóátfordulás hátra előkészítő gyakorlatai;
 - kézállás előgyakorlatai;
3. függés gyakorlatok:
 - mászások függőleges, vagy rézsutos létrán, íves létrán, illetve rácson: függőállásban fel-, és lefelé, után- és túlfogással, lépéssel, továbbá oldalirányban utánfogással és utánlépéssel, mászások átbújásokkal;
 - függés érintőmagas vízszintes rúdon, létra fokain, vagy szárán, illetve ezek alacsonyabb változatain; zsugorfüggés, függésben váltogatott vagy cserés és páros, (hajlított- nyújtott) lábmozgások; lendület elre- hátra leugrással; zsugorfüggésben hajlított cserés illetve páros lábmozgások;
4. szerugrások:
 - mélyugrás;
 - felfelé történő ugrás;
 - padon végezhető különböző előkészítő ugrásgyakorlatok: nyusziugrás leterpesztéssel; játékos zsugorkanyarulatú átugrások;

Atlétikai vonatkozású fő gyakorlatok:

1. futások:
 - közepes iramú futás az állóképesség növelése érdekében;
 - belegyorsuló futások, futások tempóváltoztatással;
 - gyorsfutás állórajtból különböző távolságra (10-30m) és versengéssel;
2. ugrások:
 - ugrásokat elkészítő gyakorlatok: járásból akadályokra fel-, le- és átlépéssel;

- helyből ugrások: helyből távolugrás; helyből magasugrás;
- nekifutásból ugrások: távolugrás, magasugrás;

3. dobások:

- hajítás távolba;
- hajítás függőleges és vízszintes célba felsődobással; babzsákkal, maroklabdával;

Játék vonatkozású fő gyakorlatok:

- léglabda gurítás két- és egy kézzel helyben és haladással; gurítás társhoz;
- léglabda dobások: kétkezes alsó-, felsődobás; egykezes felsődobás; labda elkapása két kézzel;
- labdavezetés: két- és egy kézzel, helyben és haladással;

6.1. CÉLUNK:

A gyermekek fizikai állóképesség fejlesztése, a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítése, illetőleg a mozgásos sikeres feladatmegoldások eredményeként az önértékelés és az önbizalom növelése.

6.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- Az egészséges életmód kialakítására nevelés.
- Minél több foglalkozás szervezése a szabadban.
- Természetes mozgások kialakítása, finomítása változatos formában.
- Testi képességek kibontakoztatása (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), sokoldalú, arányos fejlesztése, mozgáskészségek kialakítása.
- Helyes testtartás kialakítása, kiemelten tartásjavító torna (SCOLIOSIS), lábboltozat erősítését szolgáló lábfej torna.
- A légző, és – keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növelése.
- Testrészek differenciált megismerése, testséma kialakítása, oldaliság alakítása az „énkép” fejlődése érdekében.
- Téri irányok, tájékozódó képesség, egyensúlyérzék fejlesztése.
- A szem, - kéz, - láb koordinációjának fejlesztése.
- Mozgásműveltség fejlesztése.
- Természetes mozgások finomítása különféle körülmények között.
- Finommotorika fejlesztése változatos kézi szerek használatával.
- Pozitív közösségi magatartások kialakítása (egymás segítése, együttműködés, alkalmazkodó képesség, versenyszellem, szabálytudat).
- Bátorság, kitartás, fegyelmezettség, ötletesség, mint fontos személyiségtulajdonságok megerősítése.
- Már a 4-5 éveseknél a testséma fejlesztésből az oldaliság érzékeltetése kap kiemelt szerepet. A mozgásfejlesztésben előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt fejlesztő gyakorlatok és a tér mozgásos megismerése.
- Az 5-6-7 éveseknél nagy hangsúlyt élvez a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alakítás és formaállandóság fejlesztése is.
- Verbális fejlesztés

6.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Legyen megfelelő teljesítőképességük, kitartásuk, mozgásuk összerendezett, megfelelő ritmusú.
- Szeressék, igényeljék a rendszeres mozgást.
- Ismerjék a vezényszavakat, tudjanak a hallottak szerint cselekedni.
- Mozgás közben tudjanak irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni.
- Tudjanak egyensúlyozni egy lábon, valamint két lábon szeren, emelt magasságban is (10-30 cm).
- Képesek legyenek akadályok átugrására, sorozatugrásokra
- Tudjanak labdát dobni, megfogni, gurítani és célba dobni.
- A mozgásfejlődés útját és az egyéni sajátosságokat figyelembe véve sajátítsák el a természetes mozgások elemeit (kúszás, mászás, futás, járás, gurulás, ugrás, dobás).
- Szívesen játsszanak csoportos, egyéni játékokat, sor és váltóversenyeket, a szabályok pontos betartásával, saját és társaik testi épségének szem előtt tartásával.

VIII. TERVEZÉS, PEDAGÓGIAI ADATKEZELÉS, DOKUMENTÁCIÓK ÉS AZOK TERVEZÉSE

1. TERVEZÉS

A Tevékenységközpontú program szemléletét és elemeit, valamint saját elvárásainkat ötvözve terveztük meg óvodai nevelésünk céljait és feladatait a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva.

Az óvodapedagógus számára alapvető, fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása. A tervezésben tudatosan számításba vesszük, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző és a gyermek fejlődését tekintve is különböző szinten lehet egyik, vagy másik képességét illetően.

Fejlesztésünk célja, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítsuk, és képessé tegyük azok megoldására, valamint az esélyegyenlőség megteremtése, a felzárkóztatás.

Kreatív probléma megoldásra ösztönözzük a gyermeket. Ennek kialakításához mindenképp előtte az szükséges, hogy az óvodában legyen elegendő idő a tevékenykedésre és a tapasztalatszerzésre.

Feladatok a tervezéssel kapcsolatban:

- A gyermekek folyamatos megfigyelése, az óvodások élményeinek meghallgatása és közös élmények nyújtása a tervezés előkészítő folyamatához tendencia.
- A tervezés során szükséges külön is biztosítani a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését a tervező és megvalósító munkában.
- A tevékenységek megtervezéséből kiindulva, a nevelés-tanulás komplex egymásra hatását figyelembe véve szükséges tervezni.
- A tervezésnél ne az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal sokoldalúan, különböző nézőpontból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt. Kevesebbet, de azt, alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedés segítségével tervezünk.
- A heti ütemterv megírása egyben a napi vázlat alapját is megadja az óvónő számára.
- Fontos, hogy feljegyzéseket vezessünk a gyermekek fejlődési üteméről, hogy konkrét megfigyelések adjanak alapot az egyéni differenciált fejlesztés megtervezéséhez.

Az óvodapedagógus feladata a nevelés tervezésénél

- A foglalkozás témáihoz, tartalmához a külső világ tevékeny megismerése adja az alapot.
- A gyermekek óvodai „tanulása” a cselekvések sorozatában való közreműködéssel valósul meg, az érzékelt, tapasztalt, szemléletes élethelyzetekben, játék közben történik.
- A kisgyermekek saját képességeikhez, egyéni adottságaikhoz képest fejlődjenek.
- A foglalkozásokat játékosan hasssa át, mindig változatos, játékos módon építse fel azokat.
- A nevelési célok elérése érdekében saját csoportja foglalkozási anyagát a csoport egésze, de az egyes gyermekek fejlettségi szintjéhez, az adott helyi sajátosságokhoz, lehetőségekhez alkalmazkodva tervezze, válassza meg a szervezési és munkaformákat.
- Az eszközök megválasztásánál lényeges, hogy azok a felhasználás során a tanulásban /játékok fajtái, különböző képek, tárgyak stb./ segítsék és serkentsék a gyermekek érdeklődését, aktivitását, gondolkodását a különböző feladatokban rejlő problémák felismerését, megoldását.
- A tevékenységek végzése során tapasztalják meg, hogy együttműködve segíthetik egymást. Tanulás közben munkálkodjanak együtt társaikkal.

Fejlesztés módszere

- Egyénre szabott, differenciált fejlesztés a csoport keretein belül.
- Az óvodapedagógusok maguk döntenek el, milyen szervezeti formát alkalmaznak, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés, vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánják elképzeléseiket megvalósítani.
- A fejlesztés, a foglalkozás formáját a gyermekek fejlettségi szintje határozza meg.
- A gyermekek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiinduló pontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez.
- A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre, feltételezi, olyan szituációk megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet.
- A lényeg mindig az legyen, hogy cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon.
- A nevelőmunka, elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

2. A TERVEZÉS DOKUMENTÁCIÓJA

2.1. CSOPORTNAPLÓ

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI-rendelet 91.§.(1). Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál.

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM-azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

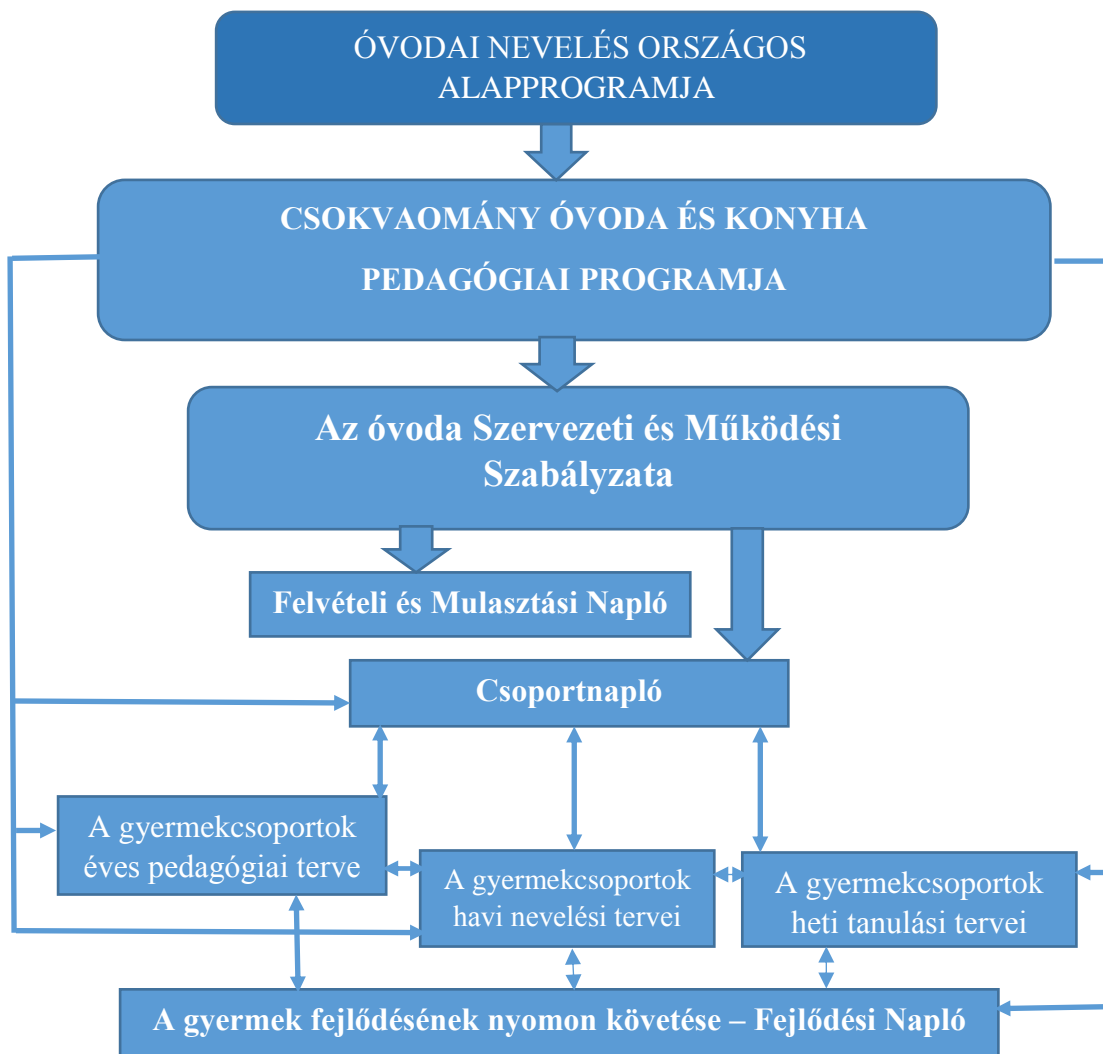
- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négy éves, a négy-öt éves, az öt-hat éves, a hat-hét éves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli időszakonként
 - a nevelési feladatokat,
 - a szervezési feladatokat,
 - a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
 - az értékeléseket,
- a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt,
- a feljegyzést a csoport életéről.

2.2. FEJLŐDÉSI NAPLÓ

Fejlesztési terv

- A tanév során két alkalommal végeznek nyomonkövetést a fejlődési naplóban, amelyben jelölik a fejlesztendő területeket.
(A 3-7 ÉVES GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉT NYOMON KÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓ”- FABULA HUMÁN SZOLGÁLTATÓ BT. 3548 Miskolc, Pf. 686. / 1016 Budapest, Lisznyai u. 24. Tel.Fax: 06-46-321-694)
- A csoportszintmérők alapján készül a csoportra vonatkozó fejlesztési terv.
- Az októberi DIFER vizsgálatok eredményeit az 5. életévüket betöltött gyermekeknél beépítjük a fejlesztési tervekbe.
- A gyermekek felméréséhez a mindennapi megfigyelések is segítséget nyújtanak a fejlesztési terv elkészítéséhez.
- A nevelési tervet a tanév kettő félévére készítik az óvodapedagógusok.
- Nagycsoportban kimeneti mérést (iskolaérettségi felmérést) végez az óvodapedagógus.

3. ÓVODÁNK SZAKMAI DOKUMENTUMAINAK KAPCSOLATA ÉS EGYMÁSRA ÉPÜLÉSE

IX. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

1. GYERMEKVÉDELEM

A gyermekvédelem a minden gyermekre kiterjedő gondoskodás pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi és jogi tennivalók összessége, amelyek a gyermekek nevelését, gondozását, ellátását, érdekvédelmét hivatott biztosítani.

A gyermek nevelésére elsősorban a családja jogosult és köteles, amelyhez minden segítséget meg kell adnia az államnak, hogy a család a szerepét betölthesse.

A rászoruló gyermek gondozásához, neveléséhez és társadalmi beilleszkedéséhez komplex, célzott, differenciált ellátást kell biztosítani. Az óvoda óvó-védő funkcióját akkor tölti be a legjobban, ha teljesen figyelemmel, odafordulással kíséri a gyermeki jogok érvényesülését, tiszteletben tartását, mindenek felettiségét és a szülői köteleességek megvalósulását.

Az óvoda fontos társadalmi intézmény, hiszen a gyermek második otthona, a gyermekvédelem jelzőrendszere, optimális esetben a család segítségének megbeszélésére. Minden gyermekről többoldalú információhoz lehet jutni, a szülőkkel való kapcsolattartás révén lehetőség nyílik az információk ellenőrzésére.

1.1. CÉLUNK:

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

1.2. ÓVODAPEDAGÓGUSAINK FELADATAI:

- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tesz.
- A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.
- A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri.
- Védelmet biztosít a fizikai és lelki erőszakkal szemben. A testi fenyegetéstől a gyermeket meg kell óvni és tilos alkalmazni.
- Az óvodai nevelés során tilos a hátrányos megkülönböztetés, megalázó büntetés vagy bánásmód.
- A gyermekek képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben részesüljenek.
- A hátrányos helyzetű gyermekek patronálása, felzárkóztatásukra törekvés. Szükség esetén részesüljenek különleges bánásmódban.
- A beilleszkedési, magatartási zavarral küzdő gyermek, segítő, rehabilitációs célú foglalkozásokra jogosult, amelyet az óvodai nevelés vagy a nevelési tanácsadás keretében kell megvalósítani.
- Egyéni foglalkozások, differenciált segítségnyújtás.
- Higiéniai és közösségi nevelés előtérbe helyezése.

- Családi életre nevelés témaköreinek bővítése, hangsúlyozása (báb és szerepjáték, drámapedagógia eszközeivel).
- Fel kell deríteni a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat.
- Káros hatások megelőzése pedagógiai eszközökkel. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez a település gyermekvédelmi előadójával. Nevelési tanácsadóval, szakértői bizottsággal.
- A felzárkóztatást és tehetség gondozást megvalósítja.
- Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti, folyamatosan ellenőrzi.
- Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolja.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvodavezetőnek jelzi a hiányzást.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.
- A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.
- Jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.
- Megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot, szükség esetén jellemzést, pedagógiai szakvéleményt állít ki.
- Munkájáról évente beszámol a nevelőtestületi értekezleten.
- Fokozottan figyelemmel kíséri a gyermekek testi lelki állapotát:
 - ha fejlődési beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel,
 - sajátos törődést igényelő esetén (dyslexia, egyéb gyanú)
 - egészségügyi problémákat tapasztal,
 - hátrányos, veszélyeztetett helyzetű gyermekeknél,
 - szülők egymás közötti kapcsolata rossz,
 - szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő,
 - különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

Az óvodavezető feladatai:

- Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.
- A családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, védi őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.
- Kapcsolatot tart konkrét esetekben a Szakértői Bizottsággal, gyámhatósággal, pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza.
- Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.

- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között. Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket.
- Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét.
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében.

1.3. SIKERKRITÉRIUMOK:

A GYERMEKVÉDELMI MUNKA VÁRHATÓ EREDMÉNYEI:

- Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban.
- Minden veszélyeztetett gyermek családja tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és segítséget ügyeinek elintézéséhez.
- Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.
- Bizalommal fordulnak felénk a szülők. Elfogadják javaslatainkat, segítségünket. A segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

2. PROGRAM KIEGÉSZÍTÉS AZ INTEGRÁCIÓ- INKLÚZIÓ MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

Az európai uniós állásfoglalások fokozottan hangsúlyozzák a társadalmi méretű integrációt, azt az elvet, hogy hátrányos helyzete, speciális problémái miatt csoport vagy egyén ne legyen a társadalomban hátrányosan megkülönböztetve, valamilyen módon kirekesztve. Így napjainkban a pedagógiai és egyben az óvodapedagógiai munka egyik kihívása az integráció sikeres megvalósítása. Az esélyegyenlőség biztosítását és a társadalmi befogadást a sajátos nevelési igényű gyermek intézményes nevelésének kezdeti, korai szakaszában kell elkezdeni.

2.1. AZ INTEGRÁLT NEVELÉST SZABÁLYOZÓ TÖRVÉNYEK:

- 2011. évi CXC Törvény
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet
- 1993. évi III. tv.
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló Törvény (1998. évi XXVI. törvény)

A fogyatékos személynek alapvető és alkotmányban biztosított joga van az oktatáshoz és a neveléshez. Az óvodai nevelésben és az iskolai oktatásban a többi gyermekkel együtt vesz részt a fogyatékos személy, amennyiben ez fejlődése, képességei kibontakoztatása szempontjából előnyös. A fogyatékos gyermekek sajátos nevelési igényeit szakértői bizottságok állapítják meg.

Az országos szakértői bizottságok a látásvizsgáló, a hallásvizsgáló, a beszéd-, valamint a tanulási képességet vizsgáló bizottságok. A szakértői bizottságok végzik a fogyatékoság szűrését, a vizsgálat alapján javaslatot tesznek a gyermek különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálati tevékenységre. Ha tehát a szülő vagy az óvónő azt tapasztalja, hogy a gyermek fejlődése elmarad a többi gyermekétől, figyelme, érdeklődése tartósan gyenge vagy romlik, és ezen nem tudnak segíteni, akkor a szakértői bizottság szakemberei hivatottak arra, hogy orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai vizsgálatok eredményei alapján szakvéleményt készítsenek a gyermektanulási képességének, illetve érzékszerveinek állapotáról. A vizsgálat csakis a szülők egyetértésével történhet.

A sajátos nevelési igény megállapítása komplex vizsgálattal történik (orvosi, pszichológiai és gyógypedagógiai vizsgálat), amelyet írásban rögzítenek. A nevelési-oktatási intézményt minden gyermek esetében a szülő választja ki, ha azonban fogyatékos a gyermek, a döntéshez az illetékes szakértői bizottság véleménye is szükséges. Tehát a szakértői bizottság javaslatot tesz arra is, hogy a szülők milyen intézménybe írassák be a gyermeket, vagyis kijelölik a gyermek állapotának szakmai szempontból leginkább megfelelő intézményt.

A 14/1994. (VI.24.) MKM rendelet előírja a gyermekek kötelező felülvizsgálatát. A kötelező felülvizsgálat időpontjának meghatározásakor figyelembe veszi az gyermek életkorát, a sajátos nevelési igényt megalapozó fogyatékoság típusát, az nevelés-oktatás formáját, tehát az intézményes ellátás időtartama alatta gyermek fejlődését nyomon követi. Ha az előírt felülvizsgálat elmarad, hatályát veszti az gyermek jogosultsága mindazon ellátási formákra, kedvezményekre, amelyek őt a szakvélemény alapján megilletik, s ezzel együtt az intézmény fenntartója is elveszíti jogosultságát a támogatásra.

2.2. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK

A sajátos nevelési igény nemzeti kategóriái:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló (Nkt. 4. § 13.pont):

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

- **Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló** (Nkt. 4. § 25.pont):

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. Pedagógiai szempontból az értelem, a látás, a hallás, a mozgás, a beszédszervek hibás működése vagy az érzelmi élet súlyos zavara által okozott eltérő fejlődést értjük sajátos nevelési igény alatt. Azt az állapotot, amikor a gyermek egyedi sajátosságai olyan mértékben térnek el az átlagostól, hogy annak alapján a lehetséges fejlődés csak sajátos (gyógy) pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosításával érhető el.

A sajátos nevelési igény megállapítására kizárólag a szakértői bizottságok jogosultak, – orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai –vizsgálat alapján (ld.: 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről).

- **Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek**

aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról –önkéntes nyilatkozata alapján –megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,

- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális törvény (1993. évi III. tv.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
- **Halmazottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek**
aki esetében az 1. pont a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, b) a nevelésbe vett gyermek.

Szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmazottan fogyatékos,
- Pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési-tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkúlia, mutizmus, kóros hiperkinetikus, vagy kóros aktivitászavar)

A sajátos nevelési igény a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Az integráció az a folyamat, amely a fogyatékos nem fogyatékos gyermekek közötti interakció maximális megvalósítását célozza. Vagyis a hangsúly nem a pusztán együttléten, hanem az együttes tevékenykedésen, a közös játékon, a közös tanuláson, a kölcsönös kommunikáción van. A fogadó és a beilleszkedő fél számára ez egyaránt alkalmazkodást tesz szükségessé. Amikor egy sajátos nevelési igényű gyermek kerül a többségi óvodai csoportba, az óvodapedagógus egy számára ismeretlen területtel találkozik. Ezért fontos feltételt jelent, hogy a befogadó csoportban minden pedagógus rendelkezzen bizonyos alapismeretekkel a fogyatékos körülményeiről. Lényeges, hogy az óvónő jártas legyen a differenciáló pedagógiában, mert ez az együttnevelés egyik alappillére.

A differenciálás az a folyamat, amelynek során a pedagógus – függetlenül attól, hogy van-e ebben az a csoportjában fogyatékos vagy nincs – a fejlesztési folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítja. Az egyénekhez igazodás a fogyatékosok jelenlététől függetlenül a csoport valamennyi tagjának kedvező. A fogyatékos gyermeknél – ahogyan a többi gyermeknél – a gyenge oldalak mellett az erősségeket is észre kell venni, s ehhez alkalmazkodva a gyerekhez legjobban illeszkedő eljárások megvalósítására törekedni.

A szülők szerepe alapvető és lényeges, sőt nélkülözhetetlen eleme az integrációs folyamatnak. Azzal, hogy gyermeke felvételt nyer egy többségi óvodába, szerepe és felelőssége nem csökken, sőt inkább növekszik. A szülő rendkívül nagy szerepet játszik abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen. A többségi óvoda egyik nagy előnye a

gyermekök önkiszolgálásra, önálló tanulásra ösztönzése, szoktatása. Ezért fontos elv, hogy csak annyi segítséget nyújtsunk, amennyi éppen szükséges. A szülőkkel való kapcsolattartás másik aspektusa a segítő tanácsadás. A fogyatékos gyermek létének tényét nem könnyű tudomásul venni, minden sérült gyermeket nevelő szülőnél bizonyos időközönként vannak olyan mélypontok, amelyek háttérében a nehezített szülőszerep áll. A lelki megsegítés célja a szülők bátorítása, önbizalmuk erősítése, a fejlesztő program lépéseinek elmagyarázása.

Az együttnevelés mindennapi megvalósulásának és a gyermek eredményes fejlesztésének legfőbb feltétele a pedagógus és a gyógypedagógus együttműködése. A gyógypedagógussal folytatott rendszeres konzultáció feleletet ad sok kölcsönös kérdésre, és kiterjed a részletekre is.

A közösségbe történő beilleszkedés szempontjából fontos a csoporttársak el- és befogadóképesége. Sok múlik azon, hogy az óvónők mennyire természetesen kezelik a csoport tagjaitól valamiben eltérő gyermeket. Fontos, hogy a csoporttársak lássák, milyen jellegű erőfeszítéseket kell tennie a fogyatékos kisgyermeknek az azonos eredmények eléréséhez, és lássák azt is, hogy miben jó. Fontos, hogy megismerjék a segítségnyújtás lehetőségeit és azok helyes mértékét.

Az óvodai nevelési program elsődleges alapelemei az önkiszolgálás fejlesztése, a játéktevékenység elősegítése és a szocializáció segítése.

2.3. AZ ÁLTALÁNOS ELVEK SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK FOGADÁSÁNÁL A KÖVETKEZŐKKEL EGÉSZÜLNEK KI:

- elfogadó környezet biztosítása
- az elvárásoknak a súlyosság mértékéhez, valamint a gyermekfejlődési üteméhez való igazítása
- annak belátása, hogy kiemelkedő tevékenységre is képes lehet
- a fejlesztés megvalósítása a megfelelő területen
- kiemelten az alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködő készség terén való segítségnyújtás
- csoportos, kiscsoportos, egyéni formában való segítségadás
- diagnózisra építő sokoldalú képességfejlesztés

2.4. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÉS FEJLESZTÉS ELVEI A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEKRE VONATKOZÓAN:

- a fejlesztést csak komplex kivizsgálás után szabad megkezdeni
- amennyiben részesült korai fejlesztésben, arra kell építeni
- a sérült funkciók miatt biztosítani kell a folyamatos stimulációt és kondicionálást, a fejlesztés folyamatosságát, rendszerességét és a kiszámíthatóságát
- a pedagógus türelmes, nyugodt, érzelmi támaszt biztosító habitusa elengedhetetlen (kivárási képessége)
- az ismeretnyújtás fokozatainak kis lépésekben való lebontása, tervezése és végrehajtása
- cselekvésbe ágyazott gondolkodás figyelembe vétele
- kellő idő, alkalom, vagyis a munkához való időtöbblet biztosítása
- nagy mennyiségű változatos ingerek (taktilis, mozgásos, látási, hallási) biztosítása a tapasztalati és ismeretkör bővítése érdekében

- az alapmozgások kialakítása, fejlesztése
- a szociális készségek fejlesztése
- az önkiszolgálás fejlesztése
- a kognitív funkciók fejlesztése
- az adekvát játékhasználat elősegítése
- a változatosság biztosítása (ugyanazon funkció változatos módon való gyakoroltatása)
 - tudatos önállóságra nevelés
 - egyéni adottságokhoz alkalmazkodó bánásmód
- differenciált fejlesztés
 - az eltérő terhelhetőség figyelembe vétele
 - a fejlesztés folyamata a szakemberek csoportmunkájával, a gyermekekre vonatkozó tapasztalatok rendszeres megbeszélésével

A tudatos és hatékony pedagógiai hatások lényeges feltétele az egyéni fejlesztési terv kidolgozása. Az integráltan nevelt fogyatékos gyermekek esetében szakmai feltétel e terv megléte, hiszen a tudatos fejlesztő munkában ez elengedhetetlen. Az egyéni fejlesztési terv mindig egy adott gyermek részére készül. Biztosítja a fejlesztő munka fázisainak egymásra épülését, meghatározza a diagnosztikus mérések helyét és idejét, módot ad új fejlesztési célok megfogalmazására. Lényege abban rejlik, hogy a fejlesztés eredményeit felhasználva újabb célok kitűzésével és megvalósításával biztosítsuk a fejlesztés hatékonyságát.

Az egyéni fejlesztési terv kiinduló pontja az adott gyermek állapota; hogy milyen a mozgása, beszéde, figyelme, emlékezete, stb. Abban, hogy ezeket helyesen meg tudjuk ítélni, támaszkodhatunk más szakemberek véleményére (szakértői bizottság, nevelési tanácsadó, előző óvónő, gyógypedagógus).

A szülőtől kérdezzük meg, hogy milyen tevékenységet szeret a gyermek, mi okoz számára örömet, mivel tudja buzdítani, kitartásra bírni, mit él meg a gyermekbüntetésnek, jutalmazásnak, stb.

Nagyon fontosak a gyermek megismerésében a saját megfigyeléseink is, melyeket írásban rögzíteni kell annak érdekében, hogy ezek az információk ne vesszenek el, és mások – pl. kolléga, gyógypedagógus - számára is hozzáférhető legyen. A fejlesztés lényege a környezeti feltételek illesztése a belső érési folyamatokhoz. Tehát egyik oldalon a gyermek áll a maga adottságaival, a másik oldalon az optimális fejlődést biztosító, tudatosan megtervezett környezet (pedagógusi kompetencia, módszerek, eszközök, együttműködés más szakemberekkel, stb.).

A fejlesztés fő célja:

Az egészséges, harmonikus személyiség, a beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása, valamint az iskolai tanulási zavarok megelőzése.

Az iskolaérettség feltételeit a testi fejlettség mellett öt területen határozzák meg a mozgásfejlettség szintjében, a kognitív képességek minőségében, a gondolkodás, a szocializáció, a beszédkészség területén. A fejlesztési tervnek mindezeket a területeket fel kell ölelnie.

A hatékony egyéni fejlesztési terv szervesen illeszkedik a nevelési programba, messzemenően a gyermek érzelmi-belső motivációjára épít, lehetőség szerint a gyermek spontán tevékenységéhez kapcsolódik, az óvodai nevelés egész időtartamára elosztott, folyamatos,

következetes alkalmazást igényel, az óvoda egész napos életrendjének minden mozzanatához kapcsolódik, valamint elősegíti és biztosítja a gyermek jó közérzetét. A környezetet úgy kell kialakítanunk, hogy serkentse a szociális képességek tanulását, valamint a fogyatékos ember azon személyiségtényezőinek fejlődését, amelyek az elsajátított képességek magabiztos használatát eredményezik. A sajátos nevelési igényű kisgyermek számára nincs jobb tanulási lehetőség, mint hogy olyan környezetben tanul, amelyben élni fog. A szociális képességfejlesztés kivitelezéséhez egyaránt szükség van az életvezetési készségek kialakulását előmozdító környezetre és a folyamatos nevelésre. Ki kell választanunk a sok készség, szokás, norma és viselkedésforma közül azokat, amelyek megkönnyítik a többi gyerekhez és a körülményekhez való alkalmazkodást. A személyiségfejlesztés hatékony megvalósításához azonban ismernünk kell azokat az alapvető kompetenciákat, amelyek elősegítik a minél teljesebb társadalmi beilleszkedést. A legtöbb sajátos nevelési igényű kisgyermek kisebb-nagyobb nehézségekkel küzd a társadalmi beilleszkedés területén. Pedagógiai törekvéseink célja ezért, hogy hozzásegítsük a gyermeket korunk és társadalmunk kultúrájában való tájékozódásához és ezen keresztül a társadalmi beilleszkedéshez. Az ép gyermekek is sokban különböznek egymástól, nevelésük során figyelembe kell venni egyéni igényeiket. Az eltérő fejlődésű gyermekekre ez fokozottan érvényes. Egyrészt jelentősen eltérő az elmaradásuk mértéke, másrészt az is változó, hogy az elmaradás mely területeket érinti jobban, melyeket kevésbé.

2.5. FELADATOK AZ INKLUZÍV NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN:

- olyan szemlélet kialakítása, amely a sajátos nevelési igényű gyerekek befogadását elősegíti (pedagógus – dajka – gyerek - szülő részéről egyaránt)
- a sajátos nevelési igényű gyerekekkel való bánásmód elméletének tanulmányozása (szakirodalom, továbbképzés), folyamatos párbeszéd a szakpedagógusokkal és az érintett szülőkkel, szakmai, módszertani megújulás
- a kiindulási alap az egyéni differenciálás, az minden gyermeket képességei szerint terhelni. A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítani az óvodának, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik. Sajátos nevelési-igényű gyerekek integrált nevelését egyéni elbírálás alapján vállaljuk

3. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS ELJÁRÁS

Célunk azon képességek, jártasságok, kompetenciák fejlesztés, amelyek alkalmassá teszik a gyermekeket az iskolakezdésre. Ériék el azt a szociális érettséget, értelmi – mentális fejlettséget, amelynek birtokában sikeresen kezdhetik meg tanulmányaikat. Pedagógiai Programunk a gyermekek egyéni képességeinek, adottságainak figyelembe vételével fejleszti az óvodásokat. Minden évben előfordulhat sajátos nevelési igényű – esetleg – tehetséges kisgyermek a körzetünkben, akiknek különleges, speciális bánásmódra, fejlesztő pedagógiai megsegítésre van szüksége.

Óvodánk jelenleg nem rendelkezik olyan tárgyi és strukturális feltételekkel, hogy ezeknek a speciális igényeknek megfeleljen. Ezen okokból kifolyólag Alapító Okiratunk nem tartalmazza, a sajátos nevelési igényű gyermekek fogadását és nevelését intézményünkben. Amennyiben szakértői vizsgáló bizottság alkalmasnak találja intézményünket ilyen speciális feltételeket igénylő gyermek elhelyezésére, akkor minden további nélkül vállaljuk

az ezzel kapcsolatos feladatokat. Pedagógiai Programunkból nem töröljük az ide vonatkozó részeket, azonban ideiglenesen nem alkalmazzuk.

A differenciált bánásmód alapvető feltétele a gyerekek sokoldalú megismerése. Amennyiben problémát észlelünk, a speciális fejlesztést a lehető legkorábban meg kell kezdenünk. Így van esélyünk arra, hogy a korrekciót időben megkezdve a sajátos nevelési igényű gyermeket felzárkóztassuk, későbbi tanulási zavarait, beilleszkedési nehézségeit megelőzzük, illetve enyhítsük.

Óvodánkban DIFER mérést végzünk.

3.1. FELADATOK:

- A gyermek megismerése az óvodában, illetve az óvodán kívül (családlátogatás).
- A probléma megfogalmazása, annak megállapítása, hogy a sajátos nevelési igény mely területen jelentkezik (biológiai tények, rendellenességek vagy sérülés, nem megfelelő családi nevelés, stb.)
- Kapcsolatfelvétel szükség szerint a szülőkkel, gyermekorvossal, pszichológussal.
- A fejlesztési forma megállapítása, megbeszélése a csoportban együtt dolgozók között (prevencióra vagy korrekcióra van szükség), a speciális bánásmód konkrét megtervezése.
- A fejlesztőhatás folyamatos megfigyelése, mérése, esetleges korrekciója.

3.2. A GYERMEK CÉLZOTT MEGFIGYELÉSÉNEK MÓDSZEREI:

- játékanak,
- munkájának,
- tevékenységének,
- társas kapcsolatainak megfigyelése, elemzése.

A konkrét fejlesztés megszervezésénél igénybe vesszük speciális képzéseken részt vett kollégáink segítségét (szociálpedagógus - Fogyatékosok szociális ellátása, rehabilitációja; fejlesztőpedagógus).

Amennyiben a gyermek beszédfejlődésbeli elmaradása, zavara okozza a problémát, a Pedagógiai Szakszolgálat logopédusával együttműködve fejlesztjük a gyermeket. Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a családdal, megpróbáljuk megteremteni az összhangot az óvoda és a gyermek családi környezete között.

A fejlesztés folyamán végig írásban rögzítjük eljárásainkat, időről-időre értékelve, hogy eljárásunk sikeres-e. Amennyiben nem érjük el a kívánt fejlődést megállapítjuk a kudarc okát, és szükség szerint, ennek megfelelően korrigáljuk eljárásunkat.

X. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. Véleményezte

SZMK nevében

2. Elfogadta:

Nevelőtestület nevében

3. Jóváhagyta:

Fenntartó nevében

4. Érvényességi nyilatkozat:

2017. szeptember 22-től visszavonásig.

5. Módosítás előírásai

- Törvényi változás esetén
- Feladatváltozás esetén
- A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján, a nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról
- Írásbeli előterjesztés nevelőtestületnek, óvoda vezetőnek.

Záradék

Csokvaomány Óvoda és Konyha Pedagógiai Programját az Óvoda nevelőtestülete %-os szavazataránnyal elfogadta.

Csokvaomány, 2017. szeptember 22.

óvodavezető

Nyilatkozat

Csokvaomány Óvoda és Konyha Pedagógiai Programját az intézmény nevelőtestülete Csokvaomány Községi Önkormányzat, mint fenntartó felé benyújtotta.

Csokvaomány,2017. szeptember 22.

óvodavezető

A dokumentum jellege: nyilvános
Megtalálható: iroda, fenntartó honlapja
Hatályos:2017. szeptember 22.-től
Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig
Iktatószám: